

ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

«ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ»

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

(ՄԱՍՆԱԳԻՐ ԵՎ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐԵՐ)

ԳԱՎԱՌ 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	3
Մասնագիտական կրթական ծրագրի մասնագրի նպատակը.....	5
Ծրագրի նկարագիրը.....	6
ՄԱՍ I. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ.....	18
ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	37
1. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ	37
2. Մասնագիտացված պատրաստման դասընթացներ	40
2.1. Պարտադիր դասընթացներ	40
2 2. Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ	54
3. Հետազոտական կրթամաս	61
5. Դասընթացների քարտեզագրում	66

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն

Սիրելի՛ ուսանողներ,

դուք սովորում եք բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանում՝ մագիստրատուրայում, ինչը ենթադրում է նոր պահանջներ, առավել պատասխանատու և լուրջ մոտեցում, հետևողական ու նպատակային աշխատանք, ուսումնական և գիտահետազոտական գործընթացների զուգակցում, կրթական, հետազոտական տարբեր ծրագրերից օգտվելու հնարավորություններ:

Դուք պետք է խորացնեք ձեր տեսական և պրակտիկ գիտելիքները, շարունակաբար ընդլայնեք աշխարհայացքային և մասնագիտական իմացության սահմանները, ձեռք բերեք նոր հմտություններ:

«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մագիստրոսական կրթական ծրագիրն առավել գիտատար է և ներառում է պարտադիր ու կամընտրական դասընթացներ, գիտամանկավարժական և գիտահետազոտական պրակտիկաներ, մագիստրոսական թեզի կատարում և ամփոփիչ ատեստավորում: Հենքային դասընթացները և սովորողի ընտրությամբ՝ կամընտրական մոդուլները տեղ են գտնում մագիստրոսի անհատական պլանում և ուսումնասիրվում նրա կողմից: Հիմնական մասնագիտական և միջգիտակարգային՝ լրացական դասընթացները մագիստրատուրայի ուսանողին նախապատրաստում են ոչ միայն արդյունավետ մասնագիտական գործունեության, այլև շարունակական կրթության և գիտահետազոտական աշխատանքի համար: Մագիստրատուրայում բազմազան են ուսումնասիրվող առարկաները, ուսուցման և հետազոտական աշխատանքի կազմակերպման ձևերն ու մեթոդները:

Գավառի պետական համալսարանի մագիստրատուրայում գործում է կրեդիտային համակարգը, սովորողների գիտելիքների ստուգման և բազմագործոն գնահատման կարգը: Կարևորվում են մագիստրոսի և գիտական ղեկավարի համագործակցությունը, մագիստրոսական թեզի թեմայի ճիշտ ընտրությունը, թեզի պատրաստումն ու պատշաճ ձևով պաշտպանությունը:

Մագիստրոսական կրթական ծրագիրը նախատեսում է ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի մեծ ծավալ, մասնագիտության արդի հիմնահարցերի առավել խոր ուսումնասիրություն՝ հաշվի առնելով գիտության, կրթության, մշակույթի, սոցիալական համակարգի, տեխնիկայի, նորագույն տեխնոլոգիաների,

արհեստական բանականության զարգացման միտումները և, իհարկե, կրթության որակի ապահովման հրամայականը:

Ուստի, դուք պետք է դրսևորեք շահագրգիռ ու ստեղծագործական մոտեցում, ներգրավվեք նոր գիտական հայեցակարգերի ուսումնասիրության ոլորտ և ձեռք բերեք ինքնուրույն գիտահետազոտական ու մանկավարժական աշխատանքի փորձ:

Դուք պետք է նպատակային օգտագործեք մագիստրատուրայում ուսանելու տարիները և դառնաք որակյալ մասնագետներ:

Մաղթում ենք ձեզ հաջողություն, որի գրավականը որակյալ կրթությունն է:

ԳՊՀ ռեկտոր՝ Ռուզաննա Հակոբյան

Մասնագիտական կրթական ծրագրի մասնագրի նպատակը

Մասնագիտական կրթական ծրագրի մասնագիրը և դասընթացների նկարագիրը նախատեսված է «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտությամբ սովորող մագիստրոսի կրթական ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին մատչելի դարձնելու համար: Այն պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես մասնագիտության ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը. շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ՝ պարապմունքի ձևերի, դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված ելքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և սովորողների գիտելիքների ստուգման ու գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ

Մասնագիտական կրթական ծրագրի նկարագիրը

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա/011301.01.7
2. Բուիը	«Գավառի պետական համալսարան» հիմնադրամ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	Մանկավարժության մագիստրոս
5. Կրթական աստիճանը	մագիստրատուրա
6. Ուսումնառության լեզուն	Հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա
8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները	
Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա.	
<ul style="list-style-type: none"> • բակալավրի կամ դիպլոմավորված մասնագետի կրթական աստիճան, • նախորդ կրթական աստիճանում ցուցաբերած բարձր առաջադիմություն, • ընդհանուր մանկավարժական, մասնագիտական մանկավարժական գիտելիքներ • օտար լեզուների իմացություն • համակարգչային ծրագրերի իմացություն: <p>Ընդունելությունը կատարվում է ընդունելության համալիր քննության հիման վրա:</p>	
9. Ավարտելու պահանջները.	
Ծրագրի շրջանավարտը պետք է ունենա.	
120 կրեդիտ, ինչպես նաև հաջողությամբ պաշտպանի մագիստրոսական թեզը:	

Մանկավարժության մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար սովորողը հաջողությամբ պետք է լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն՝ ներառյալ 12 կրեդիտ ծավալով մագիստրոսական թեզը և 72 կրեդիտ ծավալով մասնագիտական դասընթացների կրթամասը: Ծրագրի ելքային կրթական արդյունքները ներառում են հետևյալ մասնագիտական գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները:

(Գիտելիք) Ունի մանկավարժության և մեթոդիկայի վերաբերյալ խոր և համակարգված գիտելիքներ, կարող է օգտագործել մանկավարժական հիմնարար հետազոտությունները, սոցիալական երևույթների և դրանց օրինաչափությունների ուսումնասիրման հիմնական սկզբունքները, տեսությունները, ինչպես նաև ունի ոլորտին վերաբերող կիրառական գիտելիքներ, մանկավարժությանը հարակից մասնագիտությունների որոշակի իմացություն:

(Կարողություն) Կարող է կիրառել մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդները, կատարել գիտահետազոտական աշխատանք, մշակել և գիտական մամուլում հրատարակել հետազոտության արդյունքները, օգտագործել տվյալների բազաները, ծրագրային փաթեթները, պատրաստել արդի պահանջներին բավարարող գիտական ակնարկներ, ռեֆերատներ, էլույթներ, հոդվածներ:

(Հմտություն) Ունի փարրական կրթության մանկավարժության և մեթոդիկայի ոլորտում հետազոտական աշխատանք կատարելու հմտություններ

Տիրապետում է բավարար գիտելիքների և կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երրորդ մակարդակում ուսումը շարունակելու համար:

10. Ծրագրի նպատակները և խնդիրները

Ծրագրի նպատակն է պատրաստել ժամանակակից գիտության նորագույն նվաճումներին, համամարդկային հոգևոր արժեքներին, բարձր տեխնոլոգիաներին, կայուն հասարակության ստեղծման սզբունքներին գիտակ բարձրագույն կրթությամբ մասնագետներ:

«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտությամբ մագիստրոսի ծրագրի նպատակը մանկավարժ մասնագետների պատրաստումն է, որոնք հիմնարար գիտելիքներ կունենան հասարակական գիտություններից և մասնագիտական դասընթացներից, հաջողությամբ կիրականացնեն մատաղ սերնդի կրթության և դաստիարակության պատասխանատու գործը, օժտված կլինեն տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու ունակություններով, կկարողանան ինքնուրույն լուծել մասնագիտական բնույթի խնդիրներ, կատարել տեսական ընդհանրացումներ և գործնական եզրահանգումներ, օգտագործել տեղեկատվության որոնման, ընտրության, համակարգման և մշակման արդի մեթոդները:

Ծրագիրը միաժամանակ նպատակ է հետապնդում ուսանողների մոտ ձևավորելու և զարգացնելու ընդհանրական և բուն մասնագիտական կոմպետենցիաներ, որոնք անհրաժեշտ են ապագայում մասնագիտական արդյունավետ գործունեության, ինչպես նաև ուսումնառության հաջորդ փուլերում կրթությունը շարունակելու համար:

Ելնելով Գավառի պետական համալսարանի ռազմավարական ծրագրից, ինչպես նաև բուհի առաքելությունից՝ Կրթական ծրագիրն իրականացնում է հետևյալ խնդիրները՝
Կրթություն

1. Ստեղծել համագործակցային միջավայր՝ իրականացնելու մանկավարժության մագիստրոսի կրթություն՝ հիմնված որակի ապահովման ազգային չափանիշների և աշխատաշուկայի պահանջների վրա:
2. Փոխանցել անհրաժեշտ գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ մանկավարժության ոլորտում հիմնարար պատրաստվածություն ձեռք բերելու համար:
3. Ձևավորել մանկավարժին անհրաժեշտ ընդհանրական գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ:
4. Զարգացնել մշտապես սովորելու, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու, գիտական նյութը մշակելու, համեմատելու, արդյունքները վերլուծելու, մեկնաբանելու, եզրահանգումներ կատարելու, անընդհատ կատարելագործվելու հմտություններ:
5. Ծանոթացնելով հետազոտությունների հիմունքներին և հետազոտական մեթոդներին՝ խրախուսել ուսանողների կողմից հետազոտական և նորարարական նախաձեռնությունների իրականացմանը:
6. Պատրաստել աշխատաշուկայում մրցունակ, վերլուծական մտածողությամբ հետազոտական աշխատանքներ կատարելու հմտություններով օժտված շրջանավարտներ:

ՄԱՍ I. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. **Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները**

11. Կրթական ծրագրի մասնագիտական իրազեկությունների /կոմպետենցիաների շրջանակը	Ուսումնառության վերջնարդյունքները
<p>Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p>	
<p>Ա 1. Մասնագիտական դասընթացների վերաբերյալ խորը և համակողմանի գիտելիքներ ձեռք բերելու և դրանց վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտություններ կատարելու կարողություն:</p>	<p>Գիտի մասնագիտական դասընթացների, մանկավարժության և մեթոդիկայի վերաբերյալ խոր և համակարգված գիտելիքներ:</p> <p>Կարող է օգտագործել մանկավարժական հիմնարար հետազոտությունները, սոցիալական երևույթների և դրանց օրինաչափությունների ուսումնասիրման հիմնական սկզբունքները, տեսությունները:</p> <p>Տիրապետում է ոլորտին վերաբերող կիրառական գիտելիքները ինքնուրույն հետազոտություններ կատարելիս նպատակաուղղված կիրառելուն:</p>
<p>Ա 2. Տեսության և պրակտիկայի կապի գիտակցում և զարգացման միտումների իմացություն:</p>	<p>Գիտի՝ որոնք են ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները:</p> <p>Կարող է կրթական գործընթացում ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները կիրառել ըստ անհրաժեշտության, ընտրել և կանխատեսել բարելավման ուղիները:</p> <p>Տիրապետում է ուսուցմանը, դաստիարակությանը և զարգացմանը ուղղված արդի մոտեցումներով, մեթոդներով ու տեխնոլոգիաներով դասեր պլանավորելու և իրականացնելու հմտություններին:</p>
<p>Ա 3. Ժամանակակից կրթական տեխնոլոգիաների և մեթոդիկաների կիրառման կարողություն:</p>	<p>Գիտի մանկավարժության ոլորտում կուտակված փորձի մասին:</p> <p>Կարող է կրթական գործընթացում կիրառել մասնագիտական ոլորտում կուտակված փորձը:</p> <p>Տիրապետում է մանկավարժական փորձը կրթական գործընթացում կիրառելու մեթոդներին:</p>
<p>Ա 4. Մասնագիտական ոլորտում մանկավարժական, մեթոդական փորձի համակարգման, ընդհանրացման և տարածման կարողություն:</p>	<p>Գիտի ժամանակակից կրթական մանկավարժական մոտեցումները, տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի յուրահատկությունները, առավելությունները, դրական և թերի կողմերը, ՀՀ կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների հիմնական ուղղությունները, բացթողումները:</p> <p>Կարող է ուսումնասիրել և վեր հանել տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի,</p>
<p>Ա 5. Ժամանակակից կրթական մոտեցումների համատեքստում կրթական միջավայր ստեղծելու կարողություն:</p>	

	<p>ուսուցման գործընթացի կազմակերպման յուրահատկությունները, բացահայտել տարբեր երկրներում ժամանակակից կրթական համակարգերի առավելությունները, դրական և թերի կողմերը, դրանց ազդեցությունը կրթական միջավայրի վրա:</p> <p>Տիրապետում է տարբեր երկրներում կրթական միջավայրի, ուսուցման կազմակերպման ձևերի ուսումնասիրման մեթոդների, ՀՀ կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների արդյունքների ուսումնասիրման մեթոդներին:</p>
<p>Ա 6. Սովորողների տարիքային և անհատական առանձնահատկությունների իմացություն:</p>	<p>Գիտի ինչպես բնութագրել անձի էությունը, սովորողների տարիքային և անհատական առանձնահատկությունները:</p> <p>Կարող է բնութագրել իր էությունը, իր դրդապատճառային համակարգի, վարքային ոլորտի, անհատական և տարիքային տարբերությունների առանձնահատկությունները:</p> <p>Տիրապետում է յուրաքանչյուր տարիքին բնորոշ անձնային, հոգեբանական առանձնահատկություններին համապատասխան ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներ իրականացնելու հմտություններին:</p>
<p>Կրթական ծրագրի գործնական մասնագիտական կոմպետենցիաների շրջանակը</p>	<p>Ուսումնառության վերջնարդյունքները</p>
<p>Բ 1. Կրտսեր և միջին դպրոցի ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և դասավանդման կարողություններ:</p>	<p>Գիտի տարրական և միջին դպրոցի առարկայական չափորոշիչներով և ծրագրերով ներկայացվող պահանջները, կրտսեր և միջին դպրոցում կիրառվող դասավանդման տեխնոլոգիաների, մեթոդների նկարագրությունը և դասագրքերի կառուցվածքի սկզբունքները:</p> <p>Կարող է տարրական և միջին դպրոցի մայրենի լեզվի և մաթեմատիկայի ցանկացած թեմայից ուսուցման պլան կազմել, դասագրքերի բովանդակային պահանջները համապատասխանեցնել պետական</p>

	<p>փաստաթղթերով ներկայացվող պահանջներին:</p> <p>Տիրապետում է տարրական և միջին դպրոցում մայրենի լեզվի և մաթեմատիկայի ցանկացած թեմայից ուսուցումը պլանավորելու, իրականացնելու, դասի նմուշօրինակ կազմելու և ցանկացած թեմայով դաս վարելու հմտությունների:</p>
<p>Բ 2. Մասնագիտական ինքնակրթության, կարիերայի հետազա ուղիները նախագծելու կարողություն:</p>	<p>Գիտի մասնագիտական ինքնակրթության, կարիերայի զարգացման ուղիների մասին</p> <p>Կարող է որոշել ինքնակրթության և կարիերայի զարգացման ուղիները:</p> <p>Տիրապետում է ինքնակրթության, կարիերայի տարածման ծրագրեր կազմելու հմտությունների:</p>
<p>Բ 3. Կրթական համակարգերի կառավարման կարողություններ:</p>	<p>Գիտի գործող կրթական համակարգի բարեփոխումների ռազմավարության էությունը, նոր կրթակարգերը, կրթական չափորոշիչները, կրթության, հանրակրթության մասին և առնչվող մյուս օրենքները:</p> <p>Կարող է կողմնորոշվել ազգային կրթության օրենսդրական դաշտում՝ նպաստելով դպրոցի բարեփոխումների ընթացիկ գործընթացի արդյունավետ կազմակերպմանը:</p> <p>Տիրապետում է նախադպրոցական, հանրակրթական, հատուկ, արտադպրոցական, բուհական և այլ կրթական հաստատությունների գործունեության բարեփոխումների ռազմավարությանը:</p>
<p>Բ 4 Տեսական ու գործնական գիտելիքներին առնչվող տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ընտրելու և կիրառելու, համապատասխան աղբյուրներից օգտվելու կարողություն:</p>	<p>Գիտի Տեսական ու գործնական գիտելիքներին առնչվող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմնական կիրառություններից օգտվելու առանձնահատկությունները:</p> <p>Կարող է տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն օգտագործելով համապատասխան աղբյուրներից անհրաժեշտ տեսական գիտելիքները ընտրել և կիրառել գործնականում:</p>

	<p>Տիրապետում է տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (էլեկտրոնային և ոչ էլեկտրոնային) օգտվելու, զեկուցումների, հետազոտությունների արդյունքները ներկայացնելու հմտություններին:</p>
<p>Բ5. Ուսուցման համար բարենպաստ միջավայր ստեղծելու, ժամանակը արդյունավետ օգտագործելու և համագործակցության միջոցով միջառարկայական խնդիրներ լուծելու կարողություն,</p>	<p>Գիտի մանկավարժական հաղորդակցման տեսական հիմքերը, կրթության հոգեբանության և սոցիոլոգիայի տեսությունները, կոնֆլիկտների կառավարման մեթոդները:</p> <p>Կարող է մշակել հաղորդակցական ռազմավարություններ, վերլուծել հաղորդակցման ընթացքում հանդիպող սխալները, ստեղծել կրթական բարենպաստ միջավայր՝ օգտագործելով միջառարկայական կապերը:</p> <p>Տիրապետում է ժամանակակից կրթական մոտեցումներով առաջնորդվելու, միջառարկայան կապեր ստեղծելու, կոնֆլիկտները կարգավորելու հմտություններին:</p>
<p>Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</p>	<p>Ուսումնառության վերջնարդյունքները</p>
<p>Գ. 1. Միջառարկայական համագործակցություն իրականացնելու, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու, հետազոտության արդյունքները ուսումնասիրելու, մշակելու, վերլուծելու, մեկնաբանելու, գնահատելու կարողություններ</p> <p>Գ. 2. Կրթական և մասնագիտական խնդիրները լուծելիս ժամանակակից գիտության և կրթության նվաճումներից օգտվելու կարողություն:</p>	<p>Գիտի ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու անհրաժեշտ պայմանները:</p> <p>Կարող է կրթական գործընթացում կիրառել մանկավարժական տեխնոլոգիաներ, կանխատեսել դրանց բարելավման ուղիները, կատարել գիտահետազոտական աշխատանք, լուծել մասնագիտական ոլորտում ծագող խնդիրները, կազմակերպել կրթության արդի պահանջներին համապատասխան մանկավարժական գործընթաց:</p> <p>Տիրապետում է անձի ուսուցմանը, դաստիարակությանը, զարգացմանն ու սոցիալականացմանն ուղղված արդի մոտեցումների, մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառման, դասերի պլանավորման հմտություններին::</p>
<p>Գ 3. Հետազոտության նոր մեթոդները ինքնուրույն յուրացնելու ընդունակություն:</p>	<p>Գիտի մանկավարժության ոլորտում հետազոտություն իրականացնելու մեթոդաբանությանը:</p> <p>Կարող է ընտրել իր կատարած հետազոտության մեթոդները, հիմնավորել արդիականությունը, ձևակերպել հետազոտության առարկան ու օբյեկտը, նպատակը, խնդիրները, վարկածը, նորույթը:</p>

	<p>Տիրապետում է հետազոտություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ ու արդյունավետ նպատակահարմար մեթոդներ ընտրելու, կիրառելու հմտություններին:</p>
<p>Գ 4. Մասնագիտական խնդիրների լուծման և հետազոտությունների իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկատվական-ռեսուրսային ուսումնական նյութեր ստեղծելու կարողություն:</p>	<p>Գիտի մասնագիտական հետազոտության ոլորտում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման ձևերը: Կարող է Մասնագիտական խնդիրներ լուծելու նպատակով ինքնուրույն ուսումնասիրել, հավաքել և մշակել ուսումնական նյութեր: Տիրապետում է տեղեկատվական ռեսուրսներից օգտվելու, զեկուցումների, հետազոտությունների արդյունքները ներկայացնելու հմտություններին:</p>
<p>Գ 5. Օտար լեզվով հաղորդակցվելու, մասնագիտական նյութերի հետ աշխատելու կարողություն:</p>	<p>Գիտի օտար լեզուներով գրագետ գրավոր ու բանավոր խոսք կազմելու, արտահայտվելու կանոնները: Կարող է՝ օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր կերպով ներկայացնել առավել բարդ և գիտական տեքստեր: Տիրապետում է օտար լեզուներով հաղորդակցվելու, մանկավարժության ոլորտում կիրառվող եզրույթների, հասկացությունների, արտահայտությունների, մասնագիտական թեմաներով տեքստեր կազմելու և թարգմանելու հմտություններին:</p>
<p>12. Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները</p> <p>ԳՊՀ-ում իրականացվում է ուսանողակենտրոն ուսուցում, և մագիստրոսի կրթական ծրագրի կենսագործման ընթացքում կիրառվում են դասավանդման ինտերակտիվ, փոխներգործուն մեթոդներ, որոնք օգնում են իրականացնել ուսումնական ծրագրի նպատակները: Դասախոսներն առաջնորդվում են հետևյալ մեթոդներով՝</p> <p>Բովանդակային ուսուցում /դասախոսություն/, որի միջոցով ուսանողներին ներկայացվում են հիմնարար գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտին առնչվող տեսությունների ու սկզբունքների վերաբերյալ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մասնագիտական գրականության ընթերցում և քննարկում (նյութերի համընդգրկուն ուսումնասիրություն, քննադատական գնահատում, դրա հիման վրա համեմատական վերլուծություն, քննարկում և ամփոփում): • Համագործակցային ուսումնառություն (նորարարական մանկավարժական մեթոդ, որը խրախուսում է ուսանողին ակտիվ սովորել և կառուցողական համագործակցություն իրականացնել փոքր և մեծ խմբերում, նպաստում է վերլուծական և քննադատական մտածելակերպի ձևավորմանը, մշակում է թիմում աշխատելու, ժամանակը կառավարելու հմտություններ): • Մանկավարժական իրավիճակների ուսումնասիրման մեթոդ (ուսանողներին ներկայացվում են մանկավարժական իրավիճակներ, մասնագիտական աշխատանքային իրավիճակներ: Նյութը ներկայացվում է առանց մեկնաբանությունների և գնահատման: Ուսանողներին առաջարկվում է վերլուծել իրավիճակը անհատապես կամ խմբով, գրավոր կամ բանավոր ձևով: Կազմակերպվում է իրավիճակի համատեղ քննարկում: Սույն մեթոդը թույլ է տալիս զարգացնել խնդիրների/պրոբլեմների լուծման և որոշումների կայացման կարողություններ): • Տեսական գիտելիքների կիրառում բուհում, ինչպես նաև համապատասխան կառույցներում և կազմակերպություններում պրակտիկա անցնելու միջոցով: Բուհի փաստաթղթերի ուսումնասիրություն, 	

հոգեբանամանկավարժական հետազոտություն իրականացնելու, մեթոդական նյութերի, դասի վերլուծության կազմում:

- **Վերլուծական աշխատանք/քննադատական մտածողություն** (մանկավարժական իրավիճակների, դասերի իրականացման ընթացքի վերլուծություն, տրամաբանական-վերլուծական կարողությունները զարգացնող այլ առաջադրանքներ):
- **Ուսանողների գիտահետազոտական աշխատանք:** Հետազոտական աշխատանքի հիմնական նպատակն է մագիստրոսի մոտ մասնագիտական ոլորտում հետազոտական, վերլուծական, ստեղծագործական ունակությունների ձևավորումն ու զարգացումը: Այն օգնում է ուսանողներին իրականացնել ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ, խթանել ուսանողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացումը, ապահովել կայուն կապ դասախոսների հետ (առցանց էլեկտրոնային հետազոտություններ), որոնք օգնում են ուսանողին ձեռք բերելու ինքնուրույն գործունեություն իրականացման կարողություն:

13. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ԱՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈՂՆԵՐԸ **Մասնագիտական գիտելիքների և իմացության գնահատման մեթոդները**

Ուսանողների Ա1-Ա6 գիտելիքները և իմացությունը գնահատվում է հետևյալ ձևերով.

- առաջադրանքներ,
- անհատական ուսումնական հանձնարարություններ,
- բանավոր հարցում,
- ստուգարք,
- քննություն,
- մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն:

Գործնական մասնագիտական կարողությունների գնահատման մեթոդները

Ուսանողների Բ1-Բ5 գործնական կարողությունները գնահատվում են հետևյալ ձևերով.

- առաջադրանքներ,
- գիտական զեկուցման, հոդվածի պատրաստում և ներկայացում,
- քննություններ,
- գիտահետազոտական և գիտամանկավարժական պրակտիկա,
- մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն:

Ընդհանրական կարողությունների գնահատման մեթոդները

Ուսանողների Գ1-Գ5 ընդհանրական կարողությունները գնահատվում են հետևյալ ձևերով.

- զեկուցումներ,
- գրավոր հաշվետվություններ,
- ստուգարքներ,
- մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն:

Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման, արժևորման, կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ բովանդակության և քանակի ձեռքբերումից հետո:

Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման համակարգը (ECTS) միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածքը մեկ ուսումնական տարում գնահատվում է 60 ECTS կրեդիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական

14. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Մանկավարժության մագիստրոսի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնելու համար համալսարանն ունի համապատասխան նյութատեխնիկական բազա՝ սովորողների առարկայական և միջառարկայական պատրաստությունը, գործնական և հեռագրության աշխատանքներն ապահովելու համար: Մագիստրոսական ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական ապահովման ռեսուրսների ցանկն ընդգրկում է՝

- ուսումնական լսարաններ՝ կահավորված մուլտիմեդիական ցուցադրական սարքավորումներով,
- համակարգչային լսարան՝ համացանցային կապով, գլոբալ որոնողական համակարգերից օգտվելու հնարավորությամբ,
- ուսումնամեթոդական լսարաններ,
- էլեկտրոնային հրատարակումների բազայից օգտվելու հնարավորություն:
- Հոգեբանամանկավարժական կենտրոն:

15. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՇՏՊԱՆՆԵՐԸ

«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովվի գիտամանկավարժական կադրերով, ովքեր ունեն դասավանդվող առարկային համապատասխանող մասնագիտական բազային կրթություն (առնվազն դիպլոմավորված մասնագետի, մագիստրոսի որակավորում) և իրականացնում են մանկավարժական, գիտական, գիտահետազոտական, գիտամանկավարժական, գիտամեթոդական գործունեություն:

Մասնագիտական դասընթացների ուսուցման գործընթացը ապահովող դասավանդողների առնվազն 30%-ը պետք է ունենան գիտական աստիճան և /կամ/ կոչում, այդ թվում՝ «Մանկավարժություն» մասնագիտության մասնագիտական առարկաների գծով: Կրթական գործընթացի մեջ կարող են ընդգրկվել նաև դասախոսներ՝ պրակտիկաների բազային հանրակրթական դպրոցների, պրոֆիլային կազմակերպությունների, գիտահետազոտական հաստատությունների աշխատակիցների համակազմից:

«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» կրթական ծրագրի պրոֆեսորադասախոսական կազմը պետք է ունենա հետևյալ բնութագրերը.

Մասնագետի բնութագիր

Անձնային որակներ

1. Տարբեր իրավիճակներում ճիշտ կողմնորոշվելու և ինքնադրսևորվելու կարողություններ, ուսումնական գործընթացում հնարավոր խնդրահարույց իրավիճակները հարթելու կարողություն, ուսումնառողների մոտ սեփական գործունեության նկատմամբ պատասխանատվության և վարվեցողության նորմեր ձևավորելու կարողություն, ուսումնառողների ներուժի գնահատում:

Մանկավարժական որակներ

1. Մանկավարժական նորագույն տեխնոլոգիաների իմացություն և կիրառում, գործող օրենսդրական փաստաթղթերի իմացություն, ուսանողների ստեղծագործական, վերլուծական, քննադատական մտածողության զարգացման կարողություն, սովորողների միջև միջանձնային և խմբային փոխհամագործակցությունը խթանելու հմտություն, մանկավարժական տարբեր մեթոդների, հնարների համադրում, անհատական և խմբային աշխատանքի կազմակերպում, ուսումնառողների սովորելու դրդապատճառների ձևավորում և խթանում, դասավանդման նպատակների և խնդիրների ձևակերպման կարողություն, կրթական ծրագրի մշակման և գործնական որոշումների կայացման կարողություն:

2. Կազմակերպչական բնութագիր

1. Ուսուցման լավագույն ձևերի ու մեթոդների ընտրության,
2. Սուբյեկտների միջև փոխգործակցության մոդելավորման կարողություն,
3. Վերահսկողության, գնահատման գործընթացների մոդելավորման կարողություն:
4. Ժամանակի ճիշտ պլանավորման և կառավարման կարողություն:

Հաղորդակցական հմտություններ

1. Խոսքի մշակույթի դրսևորում, օտար լեզուների իմացություն,
2. Մանկավարժական հաղորդակցման մշակույթի առկայություն:

Համակարգչային ծրագրերի իմացություն

1. Համակարգչային ծրագրերի ազատ տիրապետում և դասավանդման գործընթացում տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաներ կիրառելու հմտություն:

Դասախոսի մասնագիտական որակներին ներկայացվող պահանջները.

1. **գիտի** մանկավարժության հիմունքները, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, կրթական փաստաթղթերով ներկայացվող պահանջները, ժամանակակից կրթության հիմնախնդիրներն ու հասկացությունները, մանկավարժական նորագույն տեխնոլոգիաները, հոգեբանամանկավարժական հետազոտությունների պլանավորման նպատակը, ներառական կրթության կազմակերպման գործընթացի առանձնահատկությունները,
2. **կարող է** քննադատաբար վերլուծել և գնահատել տարբեր կրթական մոտեցումները, աշխատել տարբեր լսարաններում, տարբեր մանկավարժական մեթոդներով, կազմակերպել և համակարգել ուսուցման գործընթացը, դասավանդման, հետազոտության և հոգեբանամանկավարժական գնահատման մեթոդները, վերլուծել ու բարելավել ուսուցման գործընթացի արդյունքները, դրսևորել ուսուցման գործընթացում արդյունավետ հաղորդակցման կարողություններ, զարգացնել մանկավարժական հաղորդակցման մշակույթը,
3. **տիրապետում է** մասնագիտական և մանկավարժական հմտություններին, կրթության արդի հայեցակարգերին, մանկավարժական մշակույթի զարգացման հմտություններին, մանկավարժի անհատական գործունեության մոդելի ձևավորման հմտություններին, տվյալ ուսուցման ձևի կազմակերպման համար անհրաժեշտ իրազեկություններին (կոմպետենցիաներին):

16. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ՀԵՏԱԳԱ ՈՒՍՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Մանկավարժության մագիստրոսը պատրաստ է կրթությունը շարունակելու կրթության երրորդ աստիճանում՝ ասպիրանտուրայում՝ ստանալով հետազոտողի որակավորում (գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան):

17. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐԸ

«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» կրթական ծրագրի մագիստրատուրայի շրջանավարտները կարող են աշխատել որպես հանրակրթական դպրոցներում՝ որպես տարրական դասարանների ուսուցիչ /դասվար/, հանրակրթական դպրոցի 5-6-րդ դասարաններում՝ որպես ուսուցիչ, մանկատներում, արտադասարանական ուսումնադաստիարակչական կենտրոններում որպես մանկավարժ, մանկավարժական գիտակրթական կենտրոնների /համալիրների/ աշխատակից, դաստիարակչական հաստատությունների մանկավարժ, աշխատակից, շտկողական-զարգացնող հաստատությունների աշխատակից,

Մանկավարժական գիտահետազոտական և ուսումնական հաստատություններում՝ որպես լաբորանտ:

18. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գավառի պետական համալսարանում իրականացվող «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտական կրթական ծրագրի կայունությանը նպաստող գործոններն են մանկավարժական մասնագիտության նկատմամբ հասարակության հարգալից վերաբերմունքը, դիմորդների շրջանում մանկավարժության նկատմամբ եղած հետաքրքրությունը, ՀՀ Գեղարքունիքի մարզում քաղաքային և գյուղական դպրոցների, քոլեջների, այլ ուսումնական հաստատությունների առկայությունը, հանրապետության և մարզի ուսումնական հաստատություններում աշխատելու հնարավորությունը, ԳՊՀ շրջանավարտների՝ դպրոցներում և այլ ուսումնական հաստատություններում աշխատելու դրական փորձը, համալսարանի հումանիտար մասնագիտությունների ֆակուլտետի առկա և հեռակա բաժիններում «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացումը, բակալավրի որակավորմամբ մանկավարժի՝ մագիստրատուրայի կրթական աստիճանում սովորելու հնարավորությունը, ուսման համեմատաբար ցածր

վարձավճարը, «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» կրթական ծրագրի կադրային և մեթոդական պատշաճ ապահովվածությունը, պրակտիկ մանկավարժների, ՀՀ Կրթության ազգային ինստիտուտի Գավառի մասնաճյուղի, Գեղարքունիքի մարզպետարանի կրթության վարչության հետ ամբիոնի համագործակցությունը, ուսանողների համար անհրաժեշտ պրակտիկայի բազայի առկայությունը՝ ի դեմս մարզի դպրոցների, քոլեջների, այլ ուսումնական հաստատությունների, շրջանավարտներին համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելվածի տրամադրումը, ԳՊՀ-ում էլեկտրոնային ուսուցման՝ «Learn.GSU» համակարգի, էլեկտրոնային գրադարանի՝ «E-Library.GSU» առկայությունը: Հանրակրթության բարեփոխումներին զուգընթաց մասնագիտական կրթական ծրագրի վերանայման և բարելավման շարունակական աշխատանքները, մանկավարժին ներկայացվող արդի պահանջներին մասնագիտական կրթական ծրագրի վերջնական արդյունքների համապատասխանեցման աշխատանքները:

Կրթական ծրագիրն ունի նաև որոշակի ռիսկեր: Բացասական գործոններ են անվճար (պետպատվեր) տեղերի փոքր թիվը, ավելացող արտագաղթը, աշխատատեղերի պակասը, գործազրկությունը, ուսանողների մեծ մասի ընտանիքների սոցիալապես անապահով վիճակը, ուսման վարձը վճարելու դժվարությունները, ՀՀ Գեղարքունիքի մարզում տարեց տարի նկատվող ժողովրդագրական բացասական միտումները, դիմորդների թվի զգալի նվազումը: Ինչպես նաև հնարավորության բացակայությունը, մասնագիտական կրթական ծրագրի՝ օտար լեզվով մշակված չլինելը, արտասահմանցի դիմորդների բացակայությունը, Մանկավարժություն մասնագիտության գծով ԳՊՀ-ում ասպիրանտուրայի բացակայությունը, ԳՊՀ Հումանիտար մասնագիտությունների ֆակուլտետի Մանկավարժական բաժնի ուսանողների՝ եվրոպական ծրագրերին մասնակցելու համար անհրաժեշտ օտար լեզվի իմացության ցածր մակարդակը, մասնագիտությամբ աշխատանք գտնելու դժվարությունները, փորձառու ուսուցիչների կողմից երիտասարդ մասնագետների նկատմամբ անվստահությունը:

Վտանգները հաղթահարելու և մասնագիտական կրթական ծրագրի կայունությունը ապահովելու միջոցներն են ԳՊՀ-ի և հովանավոր կազմակերպությունների կողմից ուսանողների ֆինանսական աջակցությունը, սովորողների համար օտար լեզվի լրացական դասընթացների, սեմինարների, ամառային և ձմեռային դպրոցների կազմակերպումը, արդի SՀS-ների ընձեռած հնարավորությունների արդյունավետ և նպատակային օգտագործումը, Ինչպես նաև հնարավոր դասերի կազմակերպումը, օգտակար էլեկտրոնային պաշարների օգտագործումը, վեբինարներին մասնակցությունը, տարբեր ծրագրերով, դրամաշնորհային միջոցներով ամբիոնի դասախոսական կազմի մասնագիտական և մանկավարժական կարողությունների զարգացումը, կրթական ծրագրի իրականացման մեթոդական, տեխնիկական հիմքերի արդիականացումն ու շարունակական համալրումը, գործընկեր դպրոցների և ոլորտի այլ կազմակերպությունների հետ համագործակցության ակտիվացումը, «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտության կրթական ծրագրերի բարելավման նպատակով բենչմարքինգի գործիքների կիրառումը:

արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

ECTS համակարգի կարևոր հատկանիշներն են.

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին. դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, մագիստրոսական թեզի պատրաստմանը, պաշտպանությանը և այլ աշխատանքներին,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների համառոտագրերը, նախապայմանները և հատկացված կրեդիտները, դասավանդման և

ուսանողների գիտելիքների ստուգման ու գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են վաղօրոք (տպագրվում և/կամ տեղադրվում են ԳՊՀ կայքէջում):

ECTS կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնառության ժամաքանակով արտահայտված բեռնվածքի չափման համընդունելի միավոր է, որը տրվում է ուսանողին դասընթացով նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

ECTS կրեդիտի կարևոր հատկանիշներն են.

- ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքը, մագիստրոսական թեզի պատրաստումն ու պաշտպանությունը և այլն,
- կրեդիտը չափում է ուսանողի ուսումնական բեռնվածքը և նրա ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների ողջ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ թվանշանների) հետ միասին,
- կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով,
- կրեդիտը չի չափում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

2. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսի կրթական ծրագրի աշխատածավալը

2.1. ԳՊՀ-ում մագիստրոսի կրթական աստիճանում ուսանողի տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը կազմում է 1800 ժամ, որը համարժեք է 60 ECTS կրեդիտի:

2.2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:

2.3. Ուսումնական տարվա տևողությունը 20 շաբաթ է, որից 14-ը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին: Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով՝ աշնանային և գարնանային: Ըստ այդմ՝ կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների տևողությունը սահմանվում է 14 շաբաթ:

2.4. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ ծանրաբեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1.5 ակադեմիական կրեդիտի:

2.5. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:

2.6. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատաժամալը 120 կրեդիտ է:

3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

3.1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների նշումով:

3.2. Մեծածավալ դասընթացները բաժանված են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

3.3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) իրենց յուրացման բնույթով բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ՝ ամրագրված որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնք առաջարկվող ցանկից ընտրում է ուսանողը, իսկ դրանց յուրացման կիսամյակը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

4. Ուսումնական ծրագիրը

Մագիստրոսի ուսումնական ծրագիրը ներառում է երկու հիմնական կրթամաս՝ ուսումնական և հետազոտական, ինչպես նաև կրթական այլ մոդուլներ:

Ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Աղյուսակ 1

Կրթամասերի բաշխումն ըստ կրեդիտների

	1-ին կիսամյակ	2-րդ կիսամյակ	3-րդ կիսամյակ	4-րդ կիսամյակ	Ընդամենը
Ուսումնական	26	25	13	8	72
Հետազոտական	3	6	15	24	48

Կրթամասերի բաշխումն՝ ըստ կրեդիտների
Աղյուսակ 2

Կրթամաս	Կրեդիտներ
Ուսումնական	72
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ	6
Մասնագիտացված պատրաստման դասընթացներ	66
Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ	54
Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ	12
Հետազոտական կառուցամաս	48
Գիտական սեմինար	9
Գիտահետազոտական աշխատանք	15
Գիտահետազոտական պրակտիկա	6
Գիտամանկավարժական պրակտիկա	6
Եզրափակիչ ատեստավորում	12

4.2. Ըստ մասնագիտությունների՝ կրթամասերին հատկացվող կրեդիտների քանակը կարող է ունենալ մինչև 20% շեղում: Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանված է 20 շաբաթյա տևողությունը, որից 14-ը հատկացվում է տեսական ուսուցմանը, իսկ 6-ը՝ քննաշրջանի համար:

5. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

5.1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների /կուրսղեկների/ ծառայություն, որում ընդգրկվում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերի քաջատեղյակ մասնագետներ:

5.2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը՝ առաջինից մինչև ավարտական կուրս:

5.3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, կրթական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբակային և անհատական խորհրդատվություններ:

5.4. Անհրաժեշտության դեպքում, ելնելով ուսանողների պահանջներից, կազմակերպվում է լրացուցիչ խորհրդատվություն՝ ընդգրկելով տվյալ կամ հարակից մասնագիտությամբ և անհրաժեշտ որակներով խորհրդատուի (խորհրդատուների):

6. Ուսանողի գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը
 Մագիստրոսների գիտելիքների գնահատման համար կիրառվում է համալսարանում գործող 100 միավորանոց սանդղակը՝ համապատասխան ECTS համակարգում գործածվող տառային նիշերի: Դասընթացի գնահատման համար գործածվում է գնահատականի աստիճանական կուտակման սկզբունքը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Աղյուսակ 3

Գնահատականը	Նշանակումը	Թվանշանը	Միավորը
Գերազանց	A +	4,0	95-100
	A	4,0	87-94
	A -	3,7	81-86
Լավ	B+	3,3	75-80
	B	3,0	67-74
	B-	2,7	61-66
Բավարար	C+	2,3	55-60
	C	2,0	46-54
	C-	1,7	40-45
Անբավարար	D	1,0	0

Չներկայացած	F	-	0
Ստուգված	S	-	≥40
Չստուգված	U	-	< 40

Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում հանրագումարային միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը (օրինակ՝ A (4,0)):

6.1. Դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 40-ից ցածր միավոր կամ գնահատվել է «չստուգված», կրեդիտներ չեն տրվում: «Ստուգված» գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին վարկանիշային միավորներ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի վրա:

6.2. Միավորների բաշխումն ըստ գործոնների.

Տեսական դասընթացների համար

Աղյուսակ 4.

Գնահատվող աշխատանքները	Ընդհանուր գնահատականի կառուցվածքը
ա) Մասնակցությունը դասընթացին	10 միավոր
բ) Գիտելիքների ընթացիկ բանավոր կամ գրավոր ստուգում	50 միավոր
գ) Գիտելիքների ամփոփիչ ստուգում	40 միավոր
Ընդհանուր գնահատականը	100 միավոր

Գործնական դասընթացների համար

Աղյուսակ 5.

Դասընթացի աշխատանքները	Գնահատման կառուցվածքը
ա) Մասնակցությունը դասընթացին	10 միավոր
բ) Ընթացիկ ստուգումներ	40 միավոր
գ) Գիտելիքների ամփոփիչ ստուգում (ավարտական քննություն)	50 միավոր
Ընդհանուր գնահատականը	100 միավոր

Ծանոթություն. Գիտական սեմինարները, պրակտիկաները, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքները ենթակա են գնահատման ստուգված/չստուգված ձևաչափով, որը չի ենթադրում գործոնային հաշվարկ: Ստուգումը կատարվում է մագիստրոսի գիտական ղեկավարի կամ ամբիոնի վարիչի կողմից:

6.3.Քննությունը համարվում է հանձնված, եթե դասընթացի գնահատման ամբողջական արդյունքը գերազանցում է 40 միավորը կամ գնահատման սանդղակի 40%-ը: Եթե դասընթացի գնահատման ամբողջական արդյունքը պակաս է 40 միավորից, ապա թույլատրվում է դասընթացի վերահանձնում: Դրական գնահատված դասընթացի վերահանձնում չի թույլատրվում: Մագիստրոսը հեռացվում է համալսարանից՝ համաձայն ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողների հեռացման (ազատման) և վերականգնման կարգի:

Մագիստրոսական թեզի գնահատման գործոններ

Աղյուսակ 6

h/h	Չափանիշներ	Միավորը
1	Արդյունարար գնահատականը	0-100
2	Տառային նշանակումը և թվային նշանակումը	C- - A+/1,7 – 4,0

Աղյուսակ 7

h/h	Գործոններ	Միավոր
1	Թեզի թեմայի արդիականությունը, նորույթը	10
2	Թեզի ընդհանուր բնութագիրը (հետազոտության առարկան, նպատակը, խնդիրները, կառուցվածքը, մեթոդները, աղբյուրները, այլ), բովանդակության ամբողջականությունը, հետազոտության արդյունքները և արված եզրակացությունները և առաջարկությունները	50
3	Մագիստրոսական թեզին ներկայացվող պահանջների պահպանումը (շարադրանքի որակը, մեջբերումները, հղումները, օգտագործված գրականության ցանկը, համառոտագրությունները, աղյուսակները, հավելվածները, տեխնիկական այլ պահանջներին համապատասխանությունը)	10
4	Թեզի ներկայացումը, պաշտպանությունը	30

Ուսանողների գիտելիքների որակի ստուգման ձևերը

Ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ընթացքում, օգտագործելով ակադեմիական կրեդիտների կուտակման համակարգը, կիրառվում են ուսանողների գիտելիքների որակի ստուգման հետևյալ տեսակներն ու ձևերը.

7. Ընթացիկ ստուգում

7.1. Ընթացիկ ստուգման ձևեր կարող են հանդիսանալ հարցումները, կարճատև ելույթները գործնական և սեմինար պարապմունքների ժամանակ, լսարանային ստուգողական աշխատանքները, ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի արդյունքները, հոդվածը, զեկուցումը, թեստերի լուծումը և այլն:

7.2. Ընթացիկ ստուգման ժամանակ դասախոսը գնահատում է ուսանողի պատրաստվածությունը գործնական և սեմինար պարապմունքներին, գնահատում է նյութի յուրացման մակարդակը, լսարանային աշխատանքներին նրա մասնակցությունը և ի հայտ է բերում ուսանողների պատրաստվածության թերությունները՝ տվյալ դասընթացի մեթոդները կատարելագործելու, պարապմունքների ընթացքում ուսանողների աշխատանքը ակտիվացնելու և իր կողմից ուսանողին անհատական օգնություն ցուցաբերելու նպատակով:

7.3. Ողջ ուսումնառության ընթացքում ուսանողների գիտելիքների ստուգման համար ընթացիկ ստուգումները իրականացվում են այն դասախոսների կողմից, ովքեր անցկացնում են գործնական կամ սեմինար պարապմունքները:

7.4. Անկախ ընթացիկ ստուգման տեսակից՝ դասախոսը պարտավոր է անցկացնել տվյալ խմբի բոլոր ուսանողների ընթացիկ ստուգում և գնահատում:

7.5. Ընթացիկ ստուգման արդյունք են համարվում այն միավորներով արտահայտված գնահատականները, որոնք ուսանողը հավաքում է ընթացիկ ստուգման համար տրված բոլոր աշխատանքներից և հաշվարկված ընթացիկ ստուգման գնահատականի մեջ նրա համամասնությունից:

7.6. Ընթացիկ ստուգման ձևերը որոշվում են դասախոսների կողմից՝ հաշվի առնելով տվյալ դասընթացից ուսումնական պլանով նախատեսված պարապմունքի ձևերը:

7.7. Եթե ուսումնական պլանի համաձայն որևէ դասընթացից գործնական կամ սեմինար պարապմունք նախատեսված չէ, ապա ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է դասախոսի կողմից տվյալ դասընթացի առարկայական ծրագրով նախատեսված պարտադիր գրավոր աշխատանքների (ստուգողական աշխատանք, թեստեր և այլն) կամ բանավոր հարցման միջոցով:

7.8. Ընթացիկ ստուգումների ձևերը պետք է ունենան իրենց տեսակարար կշիռը ընդհանուր գնահատականի մեջ, և այդ տեսակարար կշիռների գումարը պետք է հավասար լինի 1-ի:

Օրինակ 1.

Հ/հ	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման ձևերը	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտա կան աշխատանքի ստուգման գնահատա կանի մեջ յուրաքանչ յուրի տեսակարար կշիռը	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտա կան աշխատանքի ստուգման յուրաքանչյուր ձևին տրվող միավորը /30 միավորի շրջանակնե րում/	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտա կան աշխատանքի ստուգման տեսակին տրվող գնահատական ը /5սյունակի միավորը. = 3սյ. * 4սյ. /
1	2	3	4	5
1.	Ստուգողական աշխատանք			
2.	Գործնական պարապմունք	0,4	27	10,8
3.	Սեմինար պարապմունք	0,4	28	11,2
4.	Թեստ			
5.	Հարցում	0,2	16	3,2
6.	Այլ /դասախոսի ընտրությամբ/			
Ընդամենը				25,2=26
/Ընթացիկ ստուգման վերջնական գնահատականը կյորացվում է՝ ի օգուտ ուսանողի/				

1) քննությամբ ավարտվող մոդուլի պարագայում՝

Օրինակ 2.

Հ/հ	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման տեսակները	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման գնահատականի մեջ յուրաքանչյուրի տեսակարար կշիռը	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման յուրաքանչյուր ձևին տրվող միավորը /15 միավորի շրջանակներում/	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման տեսակին տրվող գնահատականը /5սյունակի միավորը. = $3սյ. * 4սյ. /$
1	2	3	4	5
1.	Ստուգողական աշխատանք			
2.	Գործնական պարապմունք	0,4	11	4,4
3.	Սեմինար պարապմունք			
4.	Թեստ	0,6	14	8,4
5.	Հարցում			
6.	Այլ /դասախոսի ընտրությամբ/			
Ընդամենը				12,8=13
/Ընթացիկ ստուգման վերջնական գնահատականը կլորացվում է՝ ի օգուտ ուսանողի/				

Այսպիսով, $V_{\text{ընթ}} = 4x * 9x.$, որտեղ

$V_{\text{ընթ}}$ -ն ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի վերջնական գնահատականն է,

$4x$ -ն՝ ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի տվյալ ձևի տեսակարար կշիռը,

$9x$ -ն՝ ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի տվյալ ձևի գնահատականը:

Ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի օգտագործված ձևերի տեսակարար կշիռը հավասար է 1-ի /0,4+0,4+0,2=1/, /0,4+0,6=1/:

Ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի վերջնական գնահատականը կարող է կլորացվել ի օգուտ ուսանողի, մինչև մոտակա ամբողջ թիվը: Ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի համար դասախոսը կարող է հատկացվող միավորների շրջանակներում կիրառել նաև այլ մոտեցում՝ նախապես այն սահմանելով դասընթացի առարկայական ծրագրում և տեղյակ պահել ուսանողներին:

8 Հանրագումարային ստուգում

8.1. Հանրագումարային ստուգման ձևերն են քննությունները և հանրագումարային ստուգարքները (այն մոդուլներից, որոնցից քննություն չի անցկացվում):

8.2. Հանրագումարային ստուգումը նպատակ ունի բացահայտել և գնահատել ուսանողների տեսական գիտելիքներն ու գործնական հմտությունները տվյալ դասընթացից:

8.3. Հանրագումարային ստուգման արդյունք է համարվում գնահատականը՝ վերը բերված աղյուսակում վերջնական քննությանը հատկացված 40 միավորի շրջանակում, որը դասախոսի կողմից նշանակվում է ընդհանուր ստուգման տեղեկագրի համապատասխան բաժնում:

8.4. Հանրագումարային ստուգումների ժամանակացույցը գնահատման գործոնների և սկզբունքների հետ միասին հաստատվում է ֆակուլտետի դեկանի կողմից և տեղեկացվում դասախոսներին ու ուսանողներին՝ անցկացման ժամկետից ոչ ուշ, քան մեկ շաբաթ առաջ:

8.5. Տվյալ դասընթացից հանրագումարային ստուգմանը մասնակցելու և գնահատվելու իրավունք ունեն միայն այն ուսանողները, ում հաճախելիության տոկոսը բարձր է առարկայական ծրագրում նշված նվազագույն ցուցանիշից, ինչը 40%-ից ցածր չպետք է լինի:

8.6. Հաճախելիությունը գնահատվում է հետևյալ կերպ.

հաճախելիության ցուցանիշը հավասար է մի մեծության, որը ստացվում է ուսանողի կողմից տվյալ դասընթացին ներկա գտնված ժամաքանակը բազմապատկած 10-ով և արդյունքը բաժանած դասընթացի ընդհանուր ժամաքանակի վրա:

Դասընթացի ընդհանուր ժամաքանակ

8.7. Հանրագումարային ստուգման գնահատման ժամանակ այդ գնահատման բաղադրիչ տարրերը պետք է ունենան իրենց տեսակարար կշիռները, որոնք պետք է նախապես սահմանված լինեն դասախոսի կողմից՝ հաշվի առնելով տվյալ դասընթացի առանձնահատկությունները:

8.8. Ուսանողի վերջնական գնահատականը հաշվարկվում է վերոհիշյալ բոլոր գործոններից վաստակած միավորների գումարումով: Ստացված գումարային միավորը՝ ըստ գնահատման վերաբերյալ համակարգի, համապատասխանեցվում է տառային նշանակումներին: Ըստ այդմ՝ համապատասխան A-, A, A+, B-, B, B+, C-, C, C+, S գնահատականները դրվում են տեղեկագրի և ուսանողի ստուգման գրքույկի մեջ, իսկ D, F, U գնահատականները՝ միայն տեղեկագրի մեջ:

8.9. Այն ուսանողները, ովքեր ստանում են «անբավարար», «չստուգված» կամ «չներկայացած», համարվում են ակադեմիական պարտք ունեցողներ:

9. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

9.1 Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ԳՊՀ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն՝ ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:

9.2 Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

9.3 Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

- ✘ ծրագրային կրեդիտների քանակը,
- ✘ որակավորման կրեդիտների քանակը,
- ✘ վարկանիշային միավորները,
- ✘ միջին որակական գնահատականը:

9.4 Ծրագրային կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

9.5 Որակավորման կրեդիտը (ՈԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է տարբերակված գնահատականներով.

ՈԿ = Կրեդիտ

9.6 Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) յուրաքանչյուր կրեդիտի համար ուսանողի ստացած գնահատականների գումարն է, որը հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունարար գնահատականների արտադրյալների գումար.

ՎՄ = Կրեդիտ Գարդ.

որտեղ Գարդ.-ը ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար գնահատականն է (օրինակ, եթե 2 կրեդիտանոց դասընթացը գնահատվել է 3,0, ապա տվյալ դասընթացի վարկանիշային միավորը հավասար է 2 կրեդիտ $3,0 = 6 \cdot 8$ հնարավորից):

9.7 Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով կշռված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները որակավորման կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 1/100-ի ճշտությամբ).

$$\text{ՄՈԳ} = \frac{\text{ՎՄ}}{\text{ՈԿ}}$$

9.8 Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

10. Լուծարքի, առարկայի կրեդիտը չստանալու և համալսարանից հեռացվելու պայմանները

Լուծարք

10.1 Լուծարք կազմակերպվում է ամփոփիչ քննության կամ ստուգարքի համար:

10.2 Լուծարք է կազմակերպվում, երբ վերջնական հաշվարկային գնահատականը համապատասխանում է «D»-ի քննության պարագայում /կամ «U»-ի ստուգարքի

պարագայում/ և գումարային ամփոփիչ գնահատականի արժեքը ավել է կամ հավասար 25-ից և պակաս՝ 40-ից:

10.3 Ամփոփիչ ստուգումից հետո դեկանատը կազմում է լուծարքին թույլատրված ուսանողների ցուցակը՝ այն հասանելի դարձնելով ուսանողներին և ամբիոններին:

10.4 Լուծարքին թույլատրված ուսանողը քննությունը կամ ստուգարքը կարող է հանձնել մեկ անգամ՝ դեկանատի կողմից հաստատված ժամանակացույցին համապատասխան:

10.5. Առարկայի կրեդիտը չստանալու և համալսարանից հեռացվելու պայմանները

Ուսանողը չի ստանում տվյալ առարկայի կրեդիտը, եթե՝ այդ առարկայից ստացել է «D» կամ «U» գնահատական, որի արժեքը պակաս է 25-ից, այդ առարկայից ստացել է «D» կամ «U» գնահատական, որի արժեքը ավել կամ հավասար է 25-ի և պակաս 40-ից, թույլատրվել է ամփոփիչ քննության կամ ստուգարքի լուծարքին, և լուծարքի արդյունքում գումարային ամփոփիչ գնահատականի արժեքը չի բարձրացել 40-ից:

10.6 Կիսամյակի արդյունքներով ուսանողը համալսարանից հեռացվում է, եթե նա չի հավաքել 30 կրեդիտ, այսինքն՝ մեկ և ավելի առարկայից կրեդիտ չի ստացել:

11. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

11.1 Դրական գնահատված դասընթացի քննության/ստուգման կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

11.2 Գնահատման տեսանկյունից չեն առանձնացվում հարգելի և ոչ հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքերը:

11.3 Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում դեկանատում գրանցված՝ սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի և դիմումի առկայության դեպքում:

11.4 Հարգելի պատճառով ընթացիկ ստուգմանը չներկայացած ուսանողն այն կարող է վերահանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ ստուգումն ընկած ժամանակահատվածում՝ նախապես այն համաձայնեցնելով դեկանատի/պարապոզ դասախոսի հետ:

11.5 Հարգելի պատճառով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողը դեկանատի թույլտվությամբ քննաշրջանի ընթացքում կարող է վերահանձնել այն:

11.6 Եզրափակիչ քննությունից «անբավարար» գնահատական ստացած կամ անհարգելի պատճառներով դրան չմասնակցած ուսանողը ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում կարող է վերահանձնել այն, եթե տվյալ դասընթացից նրա արդյունարար գնահատականը փոքր է 40-ից, սակայն բարձր է 25-ից:

11.7 Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 1,7 միավորը չհավաքած ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում:

11.8 Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և ուժի մեջ մնում՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

11.9 Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերսկսող ուսանողի կողմից կիսամյակը ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

12. Մագիստրոսական ծրագրի հետազոտական հատվածի կազմակերպման ընթացակարգ

12.1. Հետազոտական մոդուլների ժամանակացույցը

Յուրաքանչյուր կիսամյակի երկրորդ շաբաթվա ընթացքում ծրագրի ղեկավարը կազմում և մագիստրանտներին է ներկայացնում տվյալ կիսամյակի հետազոտական օրացույցը (ծրագրի հետազոտական հատվածով նախատեսվող կրթական մոդուլների կազմակերպման ժամանակացույցը): Այն, ըստ կիսամյակի բովանդակության, ներառում է գիտական սեմինարների և պրակտիկաների կատարման ժամանակացույցերը:

12.2. Ատեստավորման կարգը

Ծրագրի հետազոտական հատվածով նախատեսված կրթական մոդուլների հաշվետվության համար կիրառվում է ստուգված/չստուգված նշումով ատեստավորման եղանակ: Գիտական սեմինարների և պրակտիկաների, ինչպես նաև ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքների ատեստավորումը կատարում է ծրագրի ղեկավարը, մագիստրանտի գիտական ղեկավարը կամ համապատասխան որակավորման ունեցող այլ անձ: Ուսումնառության առաջին կիսամյակի ավարտին ծրագրի համապատասխան հետազոտական մոդուլից ատեստավորում չստացած մագիստրանտներին հնարավորություն է տրվում շարունակելու ուսումը երկրորդ կիսամյակում՝ այդ ընթացքում կատարելով չատեստավորված մոդուլով նախատեսվող աշխատանքը: Երկրորդ և երրորդ կիսամյակներում որևէ մոդուլով չատեստավորված մագիստրանտները հեռացվում են համալսարանից: Մագիստրանտը հեռացվում է համալսարանից՝ համաձայն ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողների հեռացման (ազատման) և վերականգնման կարգի:

13. Ծրագրի ամփոփիչ ատեստավորման կազմակերպումը

13.1. Ամփոփիչ ատեստավորման ընթացակարգը

Ծրագրի ամփոփիչ ատեստավորման կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.

ա/ թեզի ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի քննարկմանը: Թեզի հետ միասին ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը ներառում է մագիստրանտի աշխատանքի հիմնավորված գնահատական,

բ/. մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի կողմից ընդդիմախոսի՝ արտաքին գրախոսողի նշանակում,

գ/. մագիստրոսական թեզի նախնական քննարկում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի, մագիստրանտի գիտական ղեկավարի, պաշտոնական ընդդիմախոսի կողմից՝ մագիստրանտի մասնակցությամբ:

դ/. Էական դիտողությունների առկայության դեպքում մագիստրոսի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում վերամշակել թեզը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Լրացուցիչ քննարկման արդյունքում դրական եզրակացության դեպքում թեզը մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի կողմից երաշխավորում է պաշտպանության: Եզրակացության մեջ նշվում է թեզի հիմնավորված գնահատականը:

ե/. մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:

13.2. Մագիստրոսական թեզի գնահատման կարգը

Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության գնահատումը կատարվում է 100 միավորանոց սանդղակով /գնահատականը գոյանում է գիտական ղեկավարի, պաշտոնական ընդդիմախոսի և պաշտպանության ընթացքում թեզի ներկայացման և դրա շուրջ արված հարցադրումներին տրված պատասխանների գնահատումների հիման վրա/:

13.3. Ծրագրի ավարտական պահանջները

Որակավորում ստանալու համար մագիստրանտը պետք է ծրագրի կատարման ընթացքում լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնագիտական բեռնվածություն, որից 72 կրեդիտ՝ ուսումնական հատվածից /այդ թվում՝ 60 կրեդիտ պարտադիր դասընթացներից, իսկ 12 կրեդիտ՝ կամընտրական դասընթացներից/ և 48 կրեդիտ՝ հետազոտական հատվածից:

Մինչև ամփոփիչ ատեստավորումը (մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն) ընկած ժամանակահատվածը մագիստրանտի ՄՈԳ-ը պետք է կազմի առնվազն 1,7: Հակառակ պարագայում, որակավորում ստանալու համար մագիստրանտը պետք է բարձրացնի իր առաջադիմության ցուցանիշը մինչև սահմանված նվազագույն արժեքը՝ կրկնելով անհրաժեշտ քանակությամբ դասընթացներ:

Մագիստրոսներին համապատասխան որակավորմամբ դիպլոմները (սովորական, գերազանցության) տրվում են՝ համաձայն ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման կարգի:

14. Կրեդիտների փոխանցումը

14.1 Այլ բուհերից ԳՊՀ մագիստրանտի կրթական ծրագիր կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների տեսքով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:

14.2 Այլ ուսումնական ծրագրից ԳՊՀ մագիստրանտի ուսումնական ծրագիր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե՝

ա) դրանց բովանդակությունները միանման են,

բ) կան բովանդակային ոչ էական տարբերություններ,

գ) առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:

14.3 Այլ բուհում ԳՊՀ ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ԳՊՀ-ի և ընդունող/հյուրընկալող բուհի միջև:

14.4 Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման համար Համալսարանն ունի ECTS-ի բուհական համակարգմամբ զբաղվող կառույց:

15. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

15.3.1 Ուսանողն իրավունք ունի՝

- ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ԳՊՀ-ի կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ կառավարության սահմանած կարգի,
- ցանկացած կրթական աստիճանում ընդհատելու կամ շարունակելու ուսումնառությունը ԳՊՀ-ում, համաձայն գործող կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշման:

15.2 Ուսանողը պարտավոր է՝

- ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
- կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:

2024-2025 ուսումնական տարի

Աշնանային կիսամյակ

11 սեպտեմբերի 2024թ. – 15 դեկտեմբերի 2024թ.	
Ուսուցման սկիզբ	11 սեպտեմբեր
Ուսուցման ավարտ	15 դեկտեմբերի
Ստուգարքների հանձնում	25 դեկտեմբերի – 29 դեկտեմբերի

Քննաշրջան	8 հունվարի - 26 հունվարի
Ձմեռային արձակուրդներ	29 փետրվարի – 9 փետրվարի

Գարնանային կիսամյակ

Աղյուսակ 7

12 փետրվարի 2025 թ. – 18 մայիսի 2025թ.	
Ուսուցման սկիզբ	12 փետրվարի
Ուսուցման ավարտ	18 մայիսի
Ստուգաքրքների հանձնում	21 մայիսի-25 մայիսի
Քննաշրջան	29 մայիսի – 15 հունիսի
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	05 մայիսի- 31 մայիսի
Ամառային արձակուրդներ	21 հունիսի – 31 օգոստոսի

ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

1. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ

24/Մ17 Օտար լեզու՝ մասնագիտական հաղորդակցման ոլորտում (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ գործնական)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ զարգացնել ընթերցանության, բանավոր հաղորդակցության, աուդիոընկալման և գրավոր հմտությունների (reading, speaking, listening, writing), ինչպես նաև քերականական գիտելիքների ամրապնդման համալիր ընդունակություններ՝ առօրյա կիրառության բառապաշարով հագեցած տեքստերի, աուդիոնյութերի ուսումնասիրության, քննարկումների, դերային խաղերի անցկացման և մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ էսսեների պատրաստման միջոցով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

1. Քննարկել տարբեր ոլորտներին առնչվող իրավիճակներ,
2. Թվարկել հիմնական քերականական կառույցները,
3. Ձեռք բերել թեմային առնչվող բառապաշար,
4. Կազմել նոր բառեր՝ ավելացնելով նախածանցներ և վերջածանցներ,
5. Սահմանել անգլերենի ժամանակաձևերը, դրանց կազմությունն ու կիրառումը,
6. Արտասանել հնչյուններն ու բառերը ճշգրտորեն:

Կկարողանա՝

1. Տարբերակել ընթերցված տեքստում առկա հիմնական և երկրորդական տեղեկատվությունը,
2. Կատարել վարժություններ՝ ընթերցված նյութի հիման վրա,
3. Կատարել միջին բարդության քերականական վարժություններ,
4. Կիրառել տարբեր ժամանակաձևեր նույն նախադասության մեջ՝ հետևելով ժամանակաձևերի համաձայնեցման կանոններին,
5. Կիրառել ձեռք բերված բառապաշարը՝ տարբեր թեմաների քննարկման ժամանակ,
6. Լսել և հասկանալ աուդիոնյութի հիմնական բովանդակությունը,
7. Գրավոր ներկայացնել տարբեր ոլորտներին առնչվող էսսեներ:

Կտիրապետի՝

1. Կիրառել ձեռք բերված տեսական գիտելիքները և գործնական հմտությունները ամենօրյա իրավիճակներում և մասնագիտական գործընթացում:

2. Օգտագործել տեղեկատվական տարատեսակ աղբյուրներ / ինտերնետ ռեսուրսներ, էլ. Գրադարաններ և այլն/ հետազոտական աշխատանքներում և ամենօրյա մասնագիտական գործունեության մեջ:
3. Ստեղծագործաբար կիրառել և զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները:

Բովանդակությունը.

Unit 1. Food: fuel or pleasure? **Unit 2.** If you really want to win, cheat. **Unit 3.** We are family. **Unit 4.** Practical English, writing, revise and check. **Unit 5.** Ka-Ching. **Unit 6.** Changing your life. **Unit 7.** Race to the sun. **Unit 8.** Practical English, writing, revise and check. **Unit 9.** Modern manners. **Unit 10.** Judging by appearances, **Unit 11.** If at first you don't succeed... **Unit 12.** Practical English, writing, revise and check. **Unit 13.** Back to school aged 35. **Unit 14.** In an ideal world... .

23/Մ2 Գիտահետազոտական աշխատանքի մեթոդաբանություն (2 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ, 20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ գործնական)
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք
Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդաբանության հիմնական հասկացություններն ու առանձնահատկությունները, որոնց իմացությունը սովորողներին թույլ կտա լիարժեք ըմբռնել այդ գործընթացը, այսինքն՝ այն, թե ինչպես ձևակերպել ուսումնասիրության օբյեկտը և առարկան, նպատակները, հետազոտության հիմնախնդիրը (պրոբլեմը), ուսումնասիրություններ և գիտափորձեր կատարել, մասնագիտական գրականություն, պատմական, գիտական, նորմատիվ իրավական աղբյուրներ հավաքագրել, ուսումնասիրել և վերլուծել, հիմնախնդրի վերաբերյալ փաստեր հավաքել, վարկածներ առաջադրել ու հիմնավորել, ներկայացնել հիմնավորված եզրակացություններ և նորույթ բովանդակող առաջարկություններ:

Գիտության տարբեր բնագավառներում հետազոտության մեթոդներն ունեն իրենց առանձնահատկությունները: Ուստի սովորողները համադրում են տարբեր գիտակարգերի առաջարկած մեթոդաբանական գիտելիքները, տարբերակում դրանց ընդհանրություններն ու տարբերությունները, ըմբռնում գիտական ճանաչողության գործընթացի յուրահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ «Մեթոդաբանություն և մեթոդ», «գիտական հետազոտություն», «հետազոտության առարկա, օբյեկտ, նպատակ, հիմնախնդիր (պրոբլեմ), վարկած, նորույթ» հասկացությունների բովանդակությունը, էությունը,

Կկարողանա՝ վերլուծել մագիստրոսական թեզի կոնկրետ թեմայի բովանդակությունը և նպատակը, ընտրել իր կատարած հետազոտության մեթոդները, հիմնավորել արդիականությունը, ձևակերպել հետազոտության առարկան ու օբյեկտը, նպատակը, խնդիրները, վարկածը, նորույթը:

Կստիրապետի՝ հետազոտության թեմայի առանձնահատկություններից ելնելով՝ հետազոտության նպատակն ու դրանից բխող խնդիրները հիմնավորելու և հետազոտության համար անհրաժեշտ ու առավել նպատակահարմար մեթոդներ ընտրելու հմտություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հետազոտության մեթոդաբանության էությունը: **Թեմա 2.** Հետազոտության սկզբունքներն ու հիմնախնդիրը (պրոբլեմը): **Թեմա 3.** Հետազոտության վարկածի և հայեցակարգի մշակումը: **Թեմա 4.** Մագիստրոսական թեզի հասկացությունը և կառուցվածքը: **Թեմա 5.** Գիտական ճանաչման մեթոդները հետազոտության մեջ:

11/Մ22 - Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել գիտահետազոտական խնդիրների իրականացման, մասնագիտական գործունեության կառավարման ժամանակակից տեղեկատվական համակարգերը և տեղեկատվական տեխնոլոգիաները: Ուսումնասիրվում են տեղեկատվական համակարգերի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տեսակները, ապահովող ենթահամակարգերը, կառուցվածքային և ֆունցիոնալ առանձնահատկությունները, մասնագիտական գործունեության բնագավառներում դրանց կիրառությունները: Դիտարկվում են էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության կազմակերպման տեղեկատվական տեխնոլոգիաները, անդրադարձ է կատարվում ամպային (cloud) տեխնոլոգիաներին և ծառայություններին: Կազմակերպվում են գործնական աշխատանքներ՝ ամպային տեխնոլոգիաների, MS Office Word , Power Point խմբագրիչների կիրառմամբ, առցանց ֆայլերի ստեղծման և խմբագրման, համատեղ օգագործման, Unicode և ANSI տեսքերի փոխարկման, փաստաթղթերի համեմատման, պաշտպանության, ցուցադրումներում կաղապարների կիրառման, առցանց ռեսուրսներով ժամանակակից դիզայնով բովանդակային տարրերի պատրաստման և օգտագործման վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմնական կիրառություններից օգտվելու առանձնահատկությունները՝ մասնագիտական հետազոտության ոլորտում կիրառելու համար:

Կկարողանա՝ աշխատել տեքստի, գրաֆիկական օբյեկտների, աղյուսակների հետ, մշակել հոդվածները, գիտական աշխատությունները և այլ փաստաթղթերը, աշխատել էլեկտրոնային աղյուսակների հետ, կազմել դիագրամներ և գրաֆիկներ, կատարել հաշվարկներ, նախագծել և ստեղծել տվյալների բազա, ստեղծել հարցումներ, ձևեր, հաշվետվություններ,

Կտիրապետի՝ տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (էլեկտրոնային և ոչ էլեկտրոնային) օգտվելու, զեկուցումների, հետազոտությունների արդյունքները ներկայացնելու հմտություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. MS Word տեքստային խմբագրիչ: **Թեմա 2.** MS Power Point ցուցադրությունների պատրաստման տեխնոլոգիա: **Թեմա 3.** Տեղեկատվական համակարգեր: **Թեմա 4.** Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ (SS): **Թեմա 5.** Տեղեկատվական հասարակություն:

2. Մասնագիտացված պարաստման դասընթացներ
2.1 Պարտադիր դասընթացներ

23/Մ17 - Ներառական կրթության մանկավարժություն և հոգեբանություն – (4 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ, 20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)
3-րդ կիսամյակ, քննություն
Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել մասնագիտական կրթության գործընթացում, ներառական կրթության ներդրման հետ կապված մանկավարժական, հոգեբանական հիմնախնդիրները, սկզբունքներն ու մեթոդները՝ սովորողներին զինելով ներառականության միջավայրում անհրաժեշտ մանկավարժական և հոգեբանական կարողություններով, հմտություններով, նպաստել ներառական կրթության կազմակերպման մշակույթի ձևավորմանը, մասնագիտական և անձնային որակների ու կոմպետենտությունների զարգացմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

- մեկնաբանել ներառական կրթության էությունը, զարգացման հեռանկարները, ԿԱՊԿՈՒԵ հոգեբանական առանձնահատկությունների նկարագրերը,
- հիմնավորել և վերլուծել ԿԱՊԿՈՒԵ հոգեբանական առանձնահատկությունների հիման վրա գործընթացների կազմակերպման ձևերն ու մոտեցումները
- ճանաչել մասնագիտական կոնսիլիումի անդամների միջև փոխհամագործակցության ու թիմային աշխատանքի կազմակերպման սկզբունքները:

Կկարողանա՝

- կազմակերպել ԿԱՊԿՈՒԵ հոգեբանական առանձնահատկություններին համապատասխան հաղորդակցման, ուսուցման, դաստիարարական ու զարգացման միջավայր,
- ձևավորել՝ (կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող) ԿԱՊԿՈՒ սովորողների հետ հոգեբանական աշխատանքների պլաններ: Վերլուծել և կազմակերպել դրանց իրականացման ուղիները:

Կտիրապետի՝

- ԿԱՊԿՈՒԵ հոգեբանական առանձնահատկություններին համապատասխան աշխատանքների կազմակերպման, նրանց ուսումնական գործընթացում լիարժեք ներառելու հոգեբանական միջոցների ու հնարների ընտրության հիմնավորման ու համապատասխան գործընթացների կազմակերպման հմտություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հոգեբանամանկավարժական հետազոտության կազմակերպումը՝ որպես ներառական կրթության ապահովման կարևոր գործընթաց: **Թեմա 2.** Հոգեբանական դիագնոստիկա: Հոգեդիագնոստիկ մեթոդների դասակարգում, վալիդություն, մաթեմատիկական վերլուծություն: **Թեմա 3.** ԿԱՊԿՈՒԵ երեխաների անձի եվ հոգեբանական վիճակի ուսումնասիրություն ուսուցման գործընթացում: **Թեմա 4.** Հոգեբանական պաշտպանական մեխանիզմներ: **Թեմա 5.** Սթրեսը որպես հոգեբանական երևույթ: **Թեմա 6.** Ֆրուստրացիան որպես հոգեբանական երևույթ: **Թեմա 7.** Լսողության, տեսողության, հուզականային, վարքային, հենաշարժողական համակարգի սահմանափակ հնարավորությունների անձանց սոցիալականացման առանձնահատկությունները: **Թեմա 8.**

Չարգացման սահմանափակ կարողություններով երեխաների ընտանեկան դաստիարակության ժամանակակից պահանջները: **Թեմա 9.** Շտկողական աշխատանքների մեթոդները:

23/Մ4 - Կրթության համակարգի կառավարում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ, 20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՀՀ կրթական հաստատությունների կառավարման հիմնահարցերին, գաղափար տալ հանրակրթական դպրոցի բարեփոխումների ներկա ռազմավարության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ հայ դպրոցի և ընդհանրապես կրթական համակարգի բարեփոխումների ներկա ռազմավարության էությունը, նոր կրթակարգերը, կրթական չափորոշիչները, կրթության, հանրակրթության մասին և այլ օրենքները:

Կկարողանա՝ կողմնորոշվել ազգային կրթության օրենսդրական դաշտում՝ նպաստելով դպրոցի բարեփոխումների ընթացիկ գործընթացին:

Կստիրապետի՝ նախադպրոցական, հանրակրթական, հատուկ, արտադպրոցական, բուհական և այլ կրթական հաստատությունների գործունեության բարեփոխումների ռազմավարությանը, որը անհրաժեշտ է ապագա մանկավարժին իր հետագա գործունեության ընթացքում:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Կրթությունն իբրև սոցիալական գործընթաց և սոցիալական ինստիտուտ: **Թեմա 2.** Հայկական կրթության հակիրճ պատմությունը: **Թեմա 3.** ՀՀ կրթության համակարգը: **Թեմա 4.** Կառավարման գործընթացի մեթոդաբանությունը: **Թեմա 5.** Կառավարման ոճեր, ղեկավարման տեսական մոդելներ: **Թեմա 6.** ՀՀ կրթության համակարգի զարգացման ներկա ռազմավարությունը: **Թեմա 7.** Բարեփոխումները կրթության ոլորտում: **Թեմա 8.** Կրթության համակարգի կառավարում: **Թեմա 9.** Կրթության կառավարման նորմատիվային փաստաթղթերը: **Թեմա 10.** Չափորոշիչ-ծրագիր-դասագիրք կարգավորված եռյակի բաղադրատարրերի կապը:

23/Մ13 - Մանկավարժական արժեքանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել գիտելիքներ մանկավարժական արժեքանության տեսական մեթոդաբանական հիմունքների մասին, արժեքային աշխարհընկալում՝ հասկանալու համար կյանքի երևույթների բարոյագեղագիտական կողմը, արժեքային մոտեցման դիրքերից գնահատել կրթամշակութային արժեքները, մասնավորապես կրթությունը որպես համամարդկային արժեք, մեկնաբանել մանկավարժական արժեքանության տեղն ու դերը ընդհանուր արժեքանության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

1. մանկավարժական արժեքանության տեսական ասպեկտները
2. մանկավարժական արժեքանության մեթոդական հիմունքները
3. արժեքի գաղափարը և նրա զարգացումը արժեքանության մեջ
4. կրթական արժեքների աստիճանակարգը

Կկարողանա՝

1. մեկնաբանել մանկավարժական արժեքանության հիմնական հասկացությունները
2. վերլուծել արժեքային գիտակցության, արժեքային հարաբերության, արժեքային վարքագի իմաստները
3. որոշել ուսանողների արժեքային կողմնորոշման ուղղվածությունը՝ օգտագործելով դասընթացի մեթոդական զինանոցը
4. բնութագրել արժեքանական բաղադրիչի դերն ու տեղը ուսուցչի մասնագիտամանկավարժական և մեթոդաբանական մշակույթում
5. դրսևորել արժեքային հարաբերություն շրջապատող աշխարհի նկատմամբ

Կսիրապետի՝

1. մանկավարժական արժեքանության հիմունքներին
2. մանկավարժական արժեքանության հետազոտության մեթոդաբանական մոտեցումներին
3. արժեքային աշխարհընկալմանը
4. տեսական ուսումնասիրության արդյունքները հետագա մասնագիտական գործունեության մեջ կիրառելու և ստեղծագործական կարողությունների:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Մանկավարժական արժեքանության տեսամեթոդական հիմունքները: **Թեմա 2.** Արժեքային պատկերացումները և դրանց զարգացումը մանկավարժական մտքի պատմության մեջ: **Թեմա 3.** Արժեքի գաղափարը և նրա զարգացումը հայ մանկավարժական մտքի պատմության մեջ: **Թեմա 4.** Մանկավարժական արժեքանության հետազոտության մեթոդաբանական մոտեցումները: **Թեմա 5.** Մանկավարժական արժեքանության առաջացման և զարգացման գործոնները: **Թեմա 6.** Մանկավարժական արժեքանության էությունը և բովանդակությունը: **Թեմա 7.** Արժեքանական բաղադրիչի դերն ու գործառույթը ուսուցչի մասնագիտամանկավարժական գործունեության մեջ:

23/Մ14 - Մանկավարժական հաղորդակցություն – (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, ստուգաբաթ

Դասընթացի նպատակը.

Մագիստրոսական դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել տեսական և կիրառական գիտելիքներով մանկավարժական հաղորդակցման վերաբերյալ՝ նպաստելով նրանց մասնագիտական հաղորդակցման, միջանձնային կապի, ազդեցիկ խոսքի մշակմանը և կրթական միջավայրում հաղորդակցական դժվարությունների հաղթահարմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

1. Մանկավարժական հաղորդակցման տեսական հիմքեր,
2. կրթական հոգեբանության և սոցիոլոգիայի տեսություններ,
3. հաղորդակցման բարելավման ռազմավարություններ,
4. կոնֆլիկտների կառավարման մեթոդներ:

Կկարողանա՝

1. Մշակել հաղորդակցական ռազմավարություններ,
2. կիրառել ակտիվ լսելու մեթոդներ,
3. վերլուծել հաղորդակցական սխալներ,
4. ղեկավարել դասարանի հաղորդակցական միջավայրը:

Կտիրապտի՝

1. Էֆեկտիվ բանավոր և գրավոր հաղորդակցություն,
2. հանրային խոսքի զարգացում,
3. Էմպատիկ հաղորդակցում,
4. հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառում,
5. կոնֆլիկտների կարգավորում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մանկավարժական հաղորդակցման էությունը և դերը կրթության մեջ: **Թեմա 2.** Հաղորդակցման հոգեբանական հիմքերը: **Թեմա 3.** Վերբալ և ոչ վերբալ հաղորդակցություն մանկավարժական միջավայրում: **Թեմա 4.** Կոնֆլիկտների կառավարում կրթական հաղորդակցության մեջ: **Թեմա 5.** Ակտիվ լսելու և հետադարձ կապի մեթոդներ: **Թեմա 6.** Հաղորդակցական խոչընդոտները կրթական գործընթացում: **Թեմա 7.** Հանրային խոսքի հմտություններ և ազդեցիկ հաղորդակցություն: **Թեմա 8.** Մեդիա հաղորդակցություն և թվային տեխնոլոգիաների կիրառումը մանկավարժության մեջ: **Թեմա 9.** Էթիկական սկզբունքները մանկավարժական հաղորդակցման մեջ: **Թեմա 10.** Մանկավարժական հաղորդակցման բարելավման ռազմավարություններ:

22/Մ7- Հայ լեզվաբանության պատմություն -(6 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (40 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Ուսումնասիրել հայ լեզվաբանական մտքի զարգացման պատմությունը, ծանոթանալ լեզվաբանական դպրոցներին, լեզվաբանների աշխատություններին: Մասնավորապես ուսումնասիրել տարբեր հայերենագետների գիտական ժառանգությունը, ուսանողներին ծանոթացնել ականավոր հայագետների կրթողային աշխատություններին, բացահայտել նրանց մոտեցումները հայերենի ծագման վերաբերյալ, ամրապնդել ուսանողների գիտելիքները դրանց վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

1. Հայ լեզվաբանական մտքի զարգացման պատմությունը,
2. լեզվի զարգացման փուլերը,
3. հունաբան շրջանի առանձնահատկությունները,

4. լատինաբան և ինքնատիպ շրջանների ուղղվածությունները,
5. ծանոթանալ հայագիտական հիմնարար աշխատություններին,
6. արժևորել հայագիտական տարբեր աշխատություններ:

Կկարողանա՝

1. Տարբերակել այդ աշխատություններից յուրաքանչյուրի ուղղվածությունը,
2. գնահատել, արժևորել դրանք,
3. կողմնորոշվել դրանց ընդհանուր բնութագրման հարցերում,
4. ըստ անհրաժեշտության՝ օգտվել դրանցից,
5. հասկանալ դրանց դերն ու նշանակությունը:

Կտիրապտի՝

1. Հայ լեզվաբանության կոթողային աշխատություններից ըստ անհրաժեշտության օգտվելու կարողությանը,
2. տարբեր դպրոցների զարգացման օրինաչափությունները բացահայտելու կարողությանը,
3. հետազոտական աշխատանքներում գրականության ճիշտ ընտրության կարողությանը,
4. հայոց լեզվի պատմությանը հիմնավորապես տիրապետելուն:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայ լեզվաբանության առաջին դպրոց: **Թեմա 2.** Հայ լեզվաբանության երկրորդ դպրոց: **Թեմա 3.** Հայ լեզվաբանության երրորդ դպրոց: **Թեմա 4.** Հայ լեզվաբանության չորրորդ դպրոց: **Թեմա 5.** Հայ լեզվաբանությունը 20-րդ դ:

11/Մ18- Մաթեմատիկայի ուսուցման ավանդական և ժամանակակից մեթոդները-(4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացի ուսուցման ավանդական և ժամանակակից՝ փոխներգործուն և համագործակցային ուսուցման մեթոդները, գիտակցել ուսուցման ավանդական մեթոդների սահմանափակությունները և ժամանակակից մեթոդների՝ բոլորին միաժամանակ ուսուցման գործընթաց ներգրավելու առավելությունները, մասնավորաբար ստացված արդյունքները մեկնաբանել մաթեմատիկայի 1-6-րդ դասարանների դասընթացի օրինակով, կատարել վերլուծություններ իրականացված հետազոտությունների արդյունքների հիման վրա, տալ գնահատականներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա «Մեթոդ», «ուսուցման մեթոդ», «հնար» հասկացությունների բովանդակությունը: «Դասակարգում» տրամաբանական հասկացության /գործողության/ էությունը: Գաղափար ունենա ուսուցման մեթոդների տարբեր դասակարգումների մասին: Ուսուցման ավանդական մեթոդների դասակարգումն ըստ Մ. Ն. Սկատկինի և Ի. Յա. Լերների: Գաղափար ունենա ուսուցման «ակտիվ մեթոդ» և «դասի արդյունավետություն» հասկացությունների մասին: Իմանա ուսուցման փոխներգործուն և համագործակցային ուսուցման մեթոդները:

Կկարողանա վերլուծել դասագրքի որևէ կոնկրետ դասի բովանդակությունը և նպատակը, ընտրել այդ դասի ուսուցման նպատակահարմար մեթոդը և մշակել այդ դասի պլանը, մեկնաբանել ուսուցման յուրաքանչյուր մեթոդի էությունը և կիրառության նպատակահարմարությունը, կազմել յուրաքանչյուր, ինչպես ավանդական, այնպես էլ ժամանակակից ուսուցման մեթոդի կիրառության դասի պլաններ:

Կտիրապետի դասի թեմայից հստակորեն դասի ակադեմիական և սոցիալական նպատակները առանձնացնելու և այդ թեմայի ուսուցմանը նպատակահարմար մեթոդը ընտրելու հմտությանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կրթության բովանդակությունը և տեսակները: **Թեմա 2.** Մեթոդ հասկացությունը: Ուսուցման մեթոդներ: **Թեմա 3.** «Ուսմունք մեթոդների դասակարգման» մասին: **Թեմա 4.** Ավանդական մեթոդների տարբեր «դասակարգումների» մասին: **Թեմա 5.** Ուսուցման մեթոդների դասակարգումն ըստ Մ. Ն. Սկատկինի և Ի. Յա. Լերների: **Թեմա 6.** Բացատրացուցադրական մեթոդ: **Թեմա 7.** Վերարտադրողական մեթոդ: **Թեմա 8.** Էվրիստիկ (գրույցի) մեթոդ: **Թեմա 9.** Հետազոտական մեթոդ: **Թեմա 10.** Պրոբլեմային ուսուցման մեթոդ: **Թեմա 11.** Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ: **Թեմա 12.** Ուսուցման ավանդական մեթոդների սահմանափակ հնարավորությունների մասին: **Թեմա 13.** Համագործակցային ուսուցում: Համագործակցային և փոխներգործուն ուսուցման մեթոդներ:

11/Մ23-Տարրական և միջին (5-6-րդ դասարաններ) դպրոցներում մաթեմատիկայի բովանդակային ուղղությունների ուսուցման գիտամեթոդական հիմունքները- (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացի կառուցման գծային և պարուրածն (ցիկլիկ) եղանակները, ծանոթացնել մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացի հիմնական բովանդակային ուղղություններին (գծերին)՝ դրանց բովանդակությանը, մասնավորաբար ստացված արդյունքները մեկնաբանել մաթեմատիկայի 1-6-րդ դասարանների դասընթացի օրինակով, կատարել վերլուծություններ իրականացված հետազոտությունների արդյունքների հիման վրա, տալ գնահատականներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ Մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացի կառուցման եղանակները: Մաթեմատիկական կրթության բովանդակության տարբեր մեկնաբանությունները, գիտելիք, կարողություն և հմտություն բովանդակային բաղադրիչների սահմանումները; Մաթեմատիկայի դպրոցական դասընթացի բովանդակային միջուկի բաղադրիչները՝ բովանդակային ուղղությունները: Բովանդակային յուրաքանչյուր ուղղության նկարագրությունը /բովանդակությունը/: 1-6-րդ դասարանների մաթեմատիկայի տարրական դասընթացի կառուցման գծային եղանակը: 1-6-րդ դասարանների մաթեմատիկայի տարրական դասընթացի հիմնական բովանդակային ուղղությունները:

Կկարողանա՝ վերլուծել դասագրքի որևէ կոնկրետ դասի բովանդակություն, վերհանել և ճանաչել տվյալ տեքստում աներևույթ գործող բովանդակային ուղղությունները, մեկնաբանել յուրաքանչյուր բովանդակային ուղղությանն ուղղված դասագրքային վարժությունների

լուծումները, մեկնաբանել դրանց կիրառման և օգտագործման տեսակները, բացահայտել կոնկրետ տեքստում ներդրված բովանդակային ուղղությունները, ճանաչել և տարանջատել տեքստի թվաբանական, հանրահաշվական և երկրաչափական բաղադրիչները, ելնելով դասանյութում ընդգրկված բովանդակային ուղղություններից կազմել տվյալ դասի ուսուցման ակադեմիական նպատակները:

Կտիրապետի՝ հստակորեն առանձնացնել դասանյութի հիմնական բովանդակային ուղղությունները, կարող է հիմնավոր եզրակացություններ անել տվյալ դասանյութի շարադրման բովանդակային ուղղությունների կիրառության վերաբերյալ,

Բովանդակություն

Թեմա 1. Մաթեմատիկայի դասընթացի կառուցման /շարադրման/ գծային և պարուրածն եղանակները: **Թեմա 2.** Մաթեմատիկայի դասընթացի բովանդակության տեսակները: **Թեմա 3.** Մաթեմատիկայի դասընթացի բովանդակության բաղադրիչները. Գիտելիք, կարողություն, հմտություն և արժեքային համակարգ: **Թեմա 4.** Բովանդակային միջուկ: Մաթեմատիկայի դասընթացի բովանդակային ուղղությունները: **Թեմա 5.** Թվային համակարգերի ուղղությունը: **Թեմա 6.** Արտահայտությունների նույնական ձևափոխությունների ուղղությունը: **Թեմա 7.** Բանաձևերի ուղղությունը: **Թեմա 8.** Մեծությունների ուղղությունը: **Թեմա 9.** Կորդինատների ուղղությունը: **Թեմա 10.** Երկրաչափական պատկերների և դրանց հատկությունների ուղղությունը **Թեմա 11.** Ֆունկցիաների ուղղությունը: **Թեմա 12.** Վեկտորների ուղղությունը: **Թեմա 13.** Ապացուցումների և հերքման ուղղությունը **Թեմա 14.** Մաթեմատիկական անալիզի հիմունքների ուղղությունը: **Թեմա 15.** Միացությունների և հավանականությունների տեսությունների ու վիճակագրության տարրերի ուղղությունը:

22/Մ10 - Հայոց լեզվի տեսություն (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (40 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

- համակարգված ներկայացնել հայերենի ձևավորման, զարգացման ընթացքը, լեզվադրականների ընդհանուր բնութագիրը, տիպաբանական առանձնահատկությունները,
- ներկայացնել հայերենի ուսումնասիրության հայեցակետերն ու մեթոդները, հայերենի ուսումնասիրության համառոտ պատմությունը,
- ներկայացնել հայերենի կառուցվածքային մակարդակները, ուսումնասիրության բաժինները,
- ներկայացնել հայերենի հնչյունաբանական, բառագիտական, ձևաբանական, շարահյուսական առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա

- հայերենի ձևավորման, զարգացման ընթացքը, լեզվադրականների ընդհանուր բնութագիրը, տիպաբանական առանձնահատկությունները, հայերենի ուսումնասիրության հայեցակետերն ու մեթոդները, հայերենի ուսումնասիրության համառոտ պատմությունը, կառուցվածքային մակարդակները, ուսումնասիրության բաժինները, հնչյունաբանական, բառագիտական, ձևաբանական, շարահյուսական առանձնահատկությունները:

Կկարողանա

- գնահատել հայերենի ձևավորման, զարգացման ընթացքը, լեզվատրականների ընդհանուր բնութագիրը, տիպաբանական առանձնահատկությունները,
- ներկայացնել հայերենի ուսումնասիրության հայեցակետերն ու մեթոդները, հայերենի ուսումնասիրության համառոտ պատմությունը,
- բնութագրել հայերենի կառուցվածքային մակարդակները, ուսումնասիրության բաժինները,
- բնութագրել հայերենի հնչյունաբանական, բառագիտական, ձևաբանական, շարահյուսական առանձնահատկությունները:

Կտիրապետի

- հայերենի ուսումնասիրության ուղղությամբ կատարված աշխատանքները արժևորելու,
- հնչյունաբանական, բառագիտական, ձևաբանական, շարահյուսական առանձնահատկությունները հաշվի առնելու, հայերենի վերաբերյալ եղած տեսական գրականությունը, համացանցը օգտագործելու, լեզվական վիճելի հարցերի վերաբերյալ նոր լուծումներ առաջարկելու, խմբում և խմբերի հետ աշխատելու հմտությունների:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Հայոց լեզվի ձևավորումն ու զարգացումը: Հայերենի ուսումնասիրության հայեցակետերը: Հայերենի կառուցվածքը, նրա ուսումնասիրության բաժինները: **Թեմա 2.** Հնչյունաբանությունն իբրև գիտակարգ, նրա ուսումնասիրության առարկան: Հնչույթ և հնչյուն: Արդի հայերենի հնչյունական համակարգը: Հնչույթների դասակարգումը: **Թեմա 3.** Հնչյունափոխություն, տեսակները: **Թեմա 4.** Այբուբեն: Հայերենի այբուբենի առանձնահատկությունները: Հնչյուն և տառ: **Թեմա 5.** Արդի հայերենի ուղղագրությունը, նրա սկզբունքները: Ձայնավորների և բաղաձայնների ուղղագրությունը, ուղղախոսությունը, նրա հիմունքները: Ձայնավորների և բաղաձայնների ուղղախոսությունը: **Թեմա 6.** Բառագիտությունն իբրև գիտակարգ, նրա ուսումնասիրության առարկան: Բառ, հատկանիշներն ու սահմանումը: Բառիմաստ, նրա տեսակները: Իմաստափոխություն, նրա ձևավորումն ըստ իմաստային զարգացման արդյունքի: **Թեմա 7.** Արդի հայերենի բառապաշարը. Բառակազմ և բառային հիմնական ֆոնդ: Արդի հայերենի բառապաշարի դասակարգումները: **Թեմա 8.** Բառակազմություն: Արդի հայերենի բառակազմության հիմնական ուղիները: Ձևույթներ: Բառերի տեսակներն ըստ կազմության: Բարդություններ: Ածանցում: Ածանցներ, նրանց դասակարգումները: **Թեմա 9.** Դարձվածային միավորներ: Դարձվածային միավորների հարաբերակցությունը բառերի, բառակապակցությունների, նախադասությունների հետ: **Թեմա 10.** Բառարանագրություն և բառարանագիտություն: Բառարանագրության ձևավորումն ու զարգացումը: Բառարանների տեսակները: Հանրագիտական և բանասիրական (լեզվաբանական) բառարաններ: **Թեմա 11.** Խոսքի մասեր, նրանց տարբերակման սկզբունքները. Անուն խոսքի մասեր: **Թեմա 12.** Քերականական խոսքի մասեր՝ կապեր, շաղկապներ, նրանց տեսակները: Վերաբերմունքային խոսքի մասեր՝ վերաբերականներ և ձայնարկություններ, նրանց տեսակները: **Թեմա 13.** Շարահյուսական կապակցություն: Կապակցման եղանակներ, միջոցներ: Բառակապակցություն, տեսակները: Բառակապակցություն և նախադասություն: **Թեմա 14.** Նախադասություն. Հատկանիշները և տեսակները: Պարզ նախադասություն: Նախադասության անդամներ: Գլխավոր և երկրորդական անդամներ: **Թեմա 15.** Բարդ նախադասություն: Համադասություն և ստորադասություն: Բարդ համադասական նախադասություններ: **Թեմա 16.** Բարդ ստորադասական երկբաղադրիչ նախադասություններ: Գերադաս և ստորադաս բաղադրիչներ: Ստորադաս բաղադրիչների

շարահյուսական գործառույթները: **Թեմա 17.** Բազմաբարդ նախադասություններ: Ենթաստորադասություն, համաստորադասություն, տարաստորադասություն: Խառը տիպի նախադասություններ: **Թեմա 18.** Մեջբերվող խոսք, տեսակները:

11/Մ14 - Կրտսեր դպրոցականների ալգորիթմական և տրամաբանական մտածողության զարգացումը մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացում (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Սովորողներին ծանոթացնել մաթեմատիկայի տարրական դասընթացում տրամաբանական և ալգորիթմական մտածողության զարգացման գործում օգտագործվող ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներին, մեթոդներին ու հնարներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ Ալգորիթմական և տրամաբանական մտածողությունների սահմանումները, ալգորիթմական և տրամաբանական մտածողությունը որպես անհատուղղորդ ուսուցում կազմակերպելու հիմքերը, գործիքակազմն ու եղանակները:

Կկարողանա՝ Ձևակերպել ալգորիթմական մտածողությանը, տրամաբանական մտածողությանը, խնդիր հասկացությանը վերաբերող հիմնական փաստերը:

Կտիրապետի՝ աշակերտների շրջանում ալգորիթմական և տրամաբանական մտածողության զարգացման ուղիներն ու եղանակները, ընդհանուր մեթոդական համակարգը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տրամաբանական մտածողության զարգացման ուղիները: Տրամաբանական հարց և պատասխան: **Թեմա 2.** Ընդհանրացնող դասեր կազմակերպելը: **Թեմա 3.**

Դիտողականության դերը մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացում: **Թեմա 4.** Մաթեմատիկական ապացուցումների ուսուցման մեթոդաբանական հիմունքները. **Թեմա 5.**

Ապացուցումների տեսության պատմությունից. դպրոցական մաթեմատիկայի «ապացուցում», «ապացուցման քայլ», «ապացուցման մեթոդ» հասկացությունների բովանդակությունը: **Թեմա 6.**

Մաթեմատիկայի ծրագրերի և ուսումնամեթոդական գրականության վերլուծություն: **Թեմա 7.** Սովորողների համար պարտադիր տարրական ապացուցողական ունակությունների զարգացման մեթոդիկան: **Թեմա 8.** Ապացուցումների ուսուցման

պարտադիր պահանջների առանձնացումն ըստ այլ ուսումնական առարկաների պահանջների (միջառարկայական՝ ինտեգրման պարամետր): **Թեմա 9.** Աշակերտների

տրամաբանական մտածողության զարգացմանը նպաստող խնդիրներ:

22/Մ13 Տարրական և միջին (5-6-րդ դասարաններ) դպրոցներում մայրենի լեզվի ուսուցման գիտամեթոդական հիմունքները - (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացը հանգամանորեն ներկայացնում է մայրենի լեզվի ուսուցման գիտական հիմքերը կրտսեր և հիմնական դպրոցի 5-6-րդ դասարաններում: Ծանոթացվում և քննարկվում են պետական փաստաթղթերով մայրենի լեզվի ուսուցիչների առջև դրված պահանջները: Դասընթացի նպատակն է բացահայտել և հիմնավորել մայրենի լեզվի ուսուցման գիտական հիմքերը տարրական և միջին դպրոցի 5-6-րդ դասարաններում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

1. տարրական և հիմնական դպրոցի սաների տարիքային հոգեբանական առանձնահատկությունները.
2. կրտսեր դպրոցի մայրենի լեզվի առարկայական չափորոշիչներով և ծրագրերով ներկայացվող պահանջները.
3. միջին դպրոցի մայրենի լեզվի առարկայական չափորոշիչներով և ծրագրերով ներկայացվող պահանջները.
4. կրտսեր և միջին դպրոցում կիրառվող դասավանդման տեխնոլոգիաների և մեթոդների նկարագրությունը.
5. կրտսեր և 5-6-րդ դասարանների մայրենի լեզվի դասագրքերի կառուցվածքի սկզբունքները:

Կկարողանա՝

1. մայրենի լեզվի ցանկացած թեմայի ուսուցման պլան կազմել՝ նկատի ունենալով առարկայական չափորոշիչներով և ծրագրերով ներկայացվող պահանջները.
2. մայրենի լեզվի տվյալ թեմային և սովորողների տարիքային առանձնահատկություններից բխող ուսուցման մեթոդներ և եղանակներ ընտրել՝ կանխորոշելով դրանց արդյունավետությունը.
3. կրտսեր և 5-6-րդ դասարանների դասագրքերի բովանդակային պահանջները համապատասխանեցնել պետական փաստաթղթերով ներկայացվող պահանջներին և բաղադրիչներին՝ **գիտելիքների համակարգ, կարողությունների և հմտությունների համակարգ** (ճանաչողական-տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ստեղծագործական, ինքնուրույնության) **արժեքային համակարգ:**

Կտիրապետի՝

1. մայրենի լեզվի ուսուցման պլանավորման աշխատանքներին
2. մայրենի լեզվից ցանկացած թեմայի, նյութի վերաբերյալ դասի նմուշօրինակ կազմելուն.
3. մայրենի լեզվից ցանկացած թեմայով դաս վարելու սկզբունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Պետական փաստաթղթերով մայրենի լեզվի ուսուցչի առջև դրված խնդիրները: Առարկայական չափորոշիչներ և ծրագրեր: Մայրենի լեզվի դասավանդման յուրահատկությունները տարրական և միջին դասարաններում:

Թեմա 2. Ուսուցման տեխնոլոգիաների կիրառությունը մայրենի լեզվի դասավանդման գործընթացում: Ավանդական և ժամանակակից մեթոդների կիրառությունը մայրենի լեզվի ուսուցման գործընթացում: **Թեմա 3.** 5-6-րդ դասարաններում մայրենի լեզվի դասավանդման յուրահատկությունները. հայոց լեզվի և գրականության միասնացված ուսուցումը: Մայրենի լեզվի ուսուցման աղերսները տարրական դպրոցի հետ: **Թեմա 4.** Սովորողների ճանաչողության, տրամաբանության, լեզվամտածողության, հաղորդակցական

և համագործակցային կարողությունների զարգացումը մայրենի լեզվի դասավանդման գործընթացում: **Թեմա 5.** Սովորողների ստեղծագործական և ինքնուրույն որոնողական-հետազոտական աշխատանք կատարելու կարողությունների զարգացումը մայրենի լեզվի դասավանդման գործընթացում: **Թեմա 6.** Կապակցված խոսքի և մտածողության ներդաշնակ զարգացման սկզբունքները: Բառապաշարի հարստացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքները տարրական և միջին դպրոցի 5-6-րդ դասարաններում:

22/Մ12 - Մայրենի լեզվի ուսուցման հաջորդականության ապահովման գիտամեթոդական հիմունքները (նախադպրոցական կրթություն-տարրական դպրոց-միջին դպրոցի 5-6-րդ դասարաններ) (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակն է.

- Բնութագրել երեխաների տարիքային առանձնահատկությունների և տարիքային տարբեր փուլերին բնորոշ խոսքը.
- Նկարագրել մայրենի լեզվի ուսուցման առանձնահատկությունները նախադպրոցական, կրտսեր դպրոցական և միջին դպրոցի 5-6-րդ դասարաններում:
- Ճշգրտել մայրենի լեզվի ուսուցման հաջորդականության ապահովման ուղղությամբ կիրառվող գործնական ուղղվածությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ տարիքային տարբեր խմբերի երեխաների հոգեբանական առանձնահատկությունները և խոսքի ընդհանուր բնութագիրը, հայ և օտար ամենաակնառու հոգեբան-մանկավարժների տեսակետները մայրենի լեզվի ուսուցման մասին՝ Խ. Աբովյան, Ղ. Աղայան, Կ. Դ. Ուշինսկի, Լ. Ս. Վիգոտսկի, մայրենի լեզվի ուսուցման հաջորդականության սկզբունքները. տարիքային տարբեր խմբերի հետ կազմակերպվող աշխատանքի բովանդակությունը, սովորողների մտածողության, երևակայության, ճանաչողության, տրամաբանության, հաղորդակցման, համագործակցության, ստեղծագործական կարողությունների և ինքնուրույնության զարգացման սկզբունքները մայրենի լեզու ուսուցանելու ընթացքում:

Կկարողանա՝ ներկայացնել տարիքային տարբեր խմբերին մայրենի լեզու ուսուցանելու սկզբունքները, ներկայացնել բառապաշարի հարստացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքի սկզբունքները տարիքային տարբեր խմբերում, ներկայացնել մայրենի լեզվի քերականական համակարգի ուսուցման սկզբունքները կրտսեր և հիմնական (5-6-րդ դասարաններ) դպրոցում, ներկայացնել մայրենի լեզվի միասնացված (ինտեգրված) ուսուցման սկզբունքները:

Կտիրապետի՝ տարիքային տարբեր խմբերի հետ մայրենի լեզվի ուսուցման պլանավորման քայլերին, տարիքային տարբեր խմբերում բառապաշարի հարստացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքներին, կրտսեր և հիմնական դպրոցում մայրենի լեզվի ցանկացած թեմայի պլանավորման քայլերին, կրտսեր և հիմնական դպրոցում մայրենի լեզվի դասավանդման ժամանակակից մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Երեխայի տարիքային առանձնահատկությունները և նրա խոսքի բնութագիրը տարիքային տարբեր ժամանակաշրջաններում: **Թեմա 2.** Մայրենի լեզվի ուսուցման ուղղությամբ կատարվող քայլերն ընտանիքում. առաջին հեքիաթները, բանաստեղծությունները: **Թեմա 3.** Խոսքի զարգացման նախնական քայլերը: **Թեմա 4.** Մայրենի լեզվի և խոսքի ուսուցման առանձնահատկությունները նախադպրոցական տարիքում: Խոսքի զուգորդումը նկարչության, երգեցողության և ձեռքի աշխատանքների հետ: **Թեմա 5.** Դիտողականության զարգացումը նախադպրոցական և կրտսեր դպրոցական տարիքում: Զննականության ապահովումը խոսքի ուսուցման գործընթացում: **Թեմա 6.** Խոսքի կապը երեխայի կյանքի, շրջակա աշխարհի հետ: Ուշինսկու տեսակետը իրադրական խոսքի զարգացման մասին: **Թեմա 7.** Բառապաշարի հարստացումն ըստ երեխային շրջապատող միջավայրի: Գրական լեզվին բնորոշ բառերի, արտահայտությունների ուսուցման սկզբունքները: **Թեմա 8.** Մեծահասակի գրական ընթերցումները և երեխայի գրական ճաշակի, երևակայության ձևավորումը: Խաղը որպես խոսքի զարգացման միջոց: **Թեմա 9.** Կապակցված խոսքի զարգացումը տարրական դպրոցի 1-ին դասարանում՝ նախաայբբենական շրջանում: Խաղի դերը խոսքի զարգացման գործում: **Թեմա 10.** Ստեղծագործական երևակայության զարգացումը տարրական դպրոցում՝ գրաճանաչության հետալքենական փուլում: **Թեմա 11.** Ճանաչողության, լեզվամտածողության ձևավորման և զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքները նախադպրոցական և կրտսեր դպրոցական տարիքում: **Թեմա 12.** Միջին դպրոցում (5-6-րդ դասարաններ) մայրենի լեզվի դասավանդման հիմնախնդիրները: Կապը կրտսեր դպրոցի հետ: **Թեմա 13.** Մայրենի լեզվի միասնացված (ինտեգրված) ուսուցումը տարրական և միջին դասարաններում: **Թեմա 14.** Տարրական, միջին դպրոցներում գործող մայրենի լեզվի դասագրքերի վերլուծություն. անհատական վերլուծական-հետազոտական աշխատանքներ:

23/Մ18 Շեղվող վարքի հոգեբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել շեղվող վարքի առաջացման սոցիալ-հոգեբանական պատճառները, դրսևորման ձևերը, դրանց կանխարգելման ու հաղթահարման հիմնախնդիրները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ շեղվող վարքի դեկանտալոգիական մեկնաբանությունը, շեղվող վարքի ուսումնասիրության միջառարկայական ուղղվածությունը, շեղվող վարքի վերաբերյալ գոյություն ունեցող տեսական մոտեցումները:

Կկարողանա՝ կողմնորոշվել անձնային վարքի դրսևորումների սոցիալ- հոգեբանական բնութագրերում, անձի սոցիալականացումը դիտել որպես մեկ միասնական ուղղագիծ գործընթաց, հայտնաբերել և բացահայտել շեղվող վարքը՝ որպես ինքնուրույն սոցիալական միավոր:

Կստիրապետի՝ շեղվող վարքի սոցիալ-հոգեբանական բնութագրերին, շեղվող վարքի համակողմանի մոտեցումներին, շեղվող վարքի դրսևորման սոցիալ-պատմական դինամիկայի վերլուծության հիմունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Շեղված վարքի հոգեբանությունը՝ որպես հատուկ հոգեբանական տեսություն: «Սոցիալական նորմ» և «շեղված վարք» հասկացությունների հարաբերակցությունը: **Թեմա 2.** Շեղվող վարքի գնահատման հոգեբանական մոտեցումները: **Թեմա 3.** Շեղվող վարքի վերլուծության հոգեբանական հայեցակարգերը: **Թեմա 4.** Ներդաշնակ եվ նորմատիվ վարքի հոգեբանություն: **Թեմա 5.** Խառնվածքային հավասարակշռություն: **Թեմա 6.** Բնավորության ներդաշնակություն: **Թեմա 7.** Անձնային ներդաշնակություն: **Թեմա 8.** Շեղվող վարքի տեսակները, ձևերը, կառուցվածքը: **Թեմա 9.** Դեռահասության տարիքը որպես շղջվող վարքի ձևավորման առավել վտանգավոր շրջան: **Թեմա 10.** Շեղվող վարքի կանխարգելման և շտկման ծրագրերի տեսակները:

2.2 Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ

23/Մ5 - Համեմատական մանկավարժություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը.

Համեմատական մանկավարժություն /Եվրոպա, ԱՄՆ, Ասիա/ դասընթացի ներկայացվող ծրագիրը համապատասխանում է բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում սոցիալական և կիրառական մանկավարժություն մասնագիտությամբ մագիստրոսի պատրաստմանը ներկայացվող պետական կրթական չափորոշիչի պահանջներին: Դասընթացի նպատակն է ուսանողների կողմից տարբեր երկրներում կրթական համակարգի, ուսուցման կազմակերպման ձևերի, մեթոդների վերաբերյալ տեսական ու գործնական գիտական գիտելիքների յուրացումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

- Համեմատական մանկավարժության առարկան, նպատակը, խնդիրները,
- համեմատական մանկավարժության հետազոտման մեթոդները,
- տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի, ուսուցման կազմակերպման ձևերի, մեթոդների մասին,
- տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի յուրահատկությունները, առավելությունները, դրական և թերի կողմերը,
- ՀՀ կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների հիմնական ուղղությունները, բացթողումները:

Կկարողանա՝

- Ուսումնասիրել և վեր հանել տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի, ուսուցման գործընթացի կազմակերպման յուրահատկությունները,
- բացահայտել տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի առավելությունները, դրական և թերի կողմերը,
- ուսումնասիրել ՀՀ կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների հիմնական ուղղությունները, բացթողումները,

- համեմատել մասնավոր և պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների առանձնահատկությունները,

Կտիրապետի՝

- Համեմատական մանկավարժության հետազոտությունների մեթոդներին,
- տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի, ուսուցման կազմակերպման ձևերի ուսումնասիրման մեթոդներին,
- ՀՀ կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների արդյունքների ուսումնասիրման մեթոդներին:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Համեմատական մանկավարժության առարկան և տեղը մանկավարժական գիտությունների համակարգում: **Թեմա 2.** Համեմատամանկավարժական հետազոտությունների մեթոդները: **Թեմա 3.** Ժամանակակից աշխարհի կրթության զարգացման միտումները: **Թեմա 4.** Կրթության կառավարումն ու ֆինանսավորումը: **Թեմա 5.** Ուսուցման շերտավորումը կրթական համակարգում: **Թեմա 6.** Հեռակա ուսուցում և մեդիակրթություն: **Թեմա 7.** Միջնակարգ կրթությունը արտասահմանում: **Թեմա 8.** Կրթության մասնավոր հատվածը արտասահմանում: **Թեմա 9.** Մասնավոր բուհական համակարգը արևմուտքում:

23/Մ15 - Մանկավարժական հետազոտության մեթոդաբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

4-րդ կիսամյակ, ստուգաբաժնի

Դասընթացի նպատակն է.

- ուսանողներին իրազեկել «Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» դասընթացի հիմունքներին,
- զարգացնել ուսանողների գիտահետազոտական կարողությունները, ձևավորել մանկավարժական երևույթներն ու փաստերը,
- ծանոթացնել գիտական հետազոտության հիմնական հասկացություններին, ճանաչողության ընդհանուր գիտական տրամաբանական մեթոդներին, հետազոտության տեսական և էմպիրիկ մեթոդներին, մանկավարժական տեսական և փորձարարական հետազոտության անցկացման մեթոդիկային, տվյալների մաթեմատիկական և վիճակագրական մշակման մեթոդներին,
- նպաստել ապագա մանկավարժների կողմից մեթոդաբանական գիտելիքների տիրապետմանը, նրանց մասնագիտական որակների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ ձևակերպել «Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» դասընթացի խնդիրները, ուսումնասիրության առարկան, նպատակը, հիմնական հասկացությունները, հիմնավորել գիտական հետազոտության մեթոդաբանական սկզբունքները, իրականացնել գիտական ճանաչողության մեթոդների դասկարգումը, հիմնավորել տեսական մեթոդների էությունն ու առանձնահատկությունները, ներկայացնել հետազոտական աշխատանքի հիմնական ձևերը,

Կկարողանա՝

1. դասակարգել մանկավարժական հետազոտության մեթոդները, աշխատել գիտամեթոդական գրականությամբ, դիտումներ իրականացնել մանկավարժական իրավիճակներում, իրականացնել անկետավորում, հարցազրույց, թեստավորում, կիրառել ընդհանուր գիտական տրամաբանական մեթոդներ, մշակել, համակարգել, մեկնաբանել մանկավարժական հետազոտության արդյունքները, ձևակերպել հետազոտության արդյունքներն ըստ առաջադրված պահանջների,

Կտիրապետի՝ գիտական հետազոտության հիմնական հասկացություններին, մանկավարժական հետազոտության գիտափորձի մեթոդին, հետազոտության արդյունքների մշակման ժամանակ կիրառվող մաթեմատիկական և վիճակագրական մեթոդներին, գիտական աշխատանքի ձևակերպման նորմերին ու կանոններին:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Մանկավարժական հետազոտության մեթոդաբանական հիմունքները: **Թեմա 2.** Գիտական հետազոտության հիմնական հասկացությունները, դրանց բովանդակությունը և բնութագիրը: **Թեմա 3.** Գիտական ճանաչողության մեթոդները: **Թեմա 4.** Մանկավարժական հետազոտության էմպիրիկ մեթոդները **Թեմա 5.** Մանկավարժական հետազոտությունների տեսական և պատմահամեմատական մեթոդները **Թեմա 6.** Մաթեմատիկական և վիճակագրական մեթոդները մանկավարժական հետազոտություններում: **Թեմա 7.** Մանկավարժական հետազոտությունների անցկացման մեթոդիկան **Թեմա 8.** Հետազոտողի մանկավարժական վարպետությունը և մշակույթը:

22/Մ11 - Ճարտասանական արվեստի հիմնահարցեր (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների լեզվական գիտելիքների և հաղորդակցական իրազեկության զարգացումը հիմնական ուղղություններով՝ լեզվաբանական, խոսքային-հաղորդակցական և հասարակական: Նպատակներից կարևորագույնն է անտիկ աշխարհի հանրաճանաչ ճարտասանների փորձը ճանաչել տալը, գեղեցիկ, համոզիչ խոսելու արվեստին հաղորդակից դարձնելը, ինչպես նաև հարուստ հռետորաբանական մշակույթը և հատկապես հայ ճարտասանության ականավոր դեմքերի հմտությունները ուսումնասիրելը: Դասընթացի հիմնական սկզբունքն է անցումը պարզից դեպի բարդը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

- Կիմանա ճարտասանական խոսքի արժանիքները, դրա նպատակահարմար կառուցումը, գիտական տեքստի մասին:
- Կճանաչի ճարտասանության՝ անտիկ աշխարհի նշանավոր դեմքերի կարևոր աշխատությունները: Կճանոթանա Դավիթ Անհաղթի՝ ճարտասանության մեջ ձեռքբերումներին:
- Կիմանա գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու սկզբունքները:

Կկարողանա՝

- Կկարողանա ելույթ գրառել ու հանդես գալ լսարանի առաջ, կազմել և վերլուծել տարբեր ոճի տեքստեր, գրել ռեֆերատներ:

- Կկարողանա տարբերել բնագրի տեսակները: Կազմել գիտական գրավոր տեքստ:
Կտիրապետի՝
- Կտիրապետի պաշտոնական գրագրության պահանջներին համապատասխան փաստաթղթեր կազմելու հմտությանը:
- Կտիրապետի լսարանի առջև հանպատրաստից գրագետ խոսքով հանդես գալու հմտությանը:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Ճարտասանության ձևավորումն անտիկ աշխարհում: **Թեմա 2.** Արիստոտել, Սոկրատ, Պլատոն: **Թեմա 3.** Դավիթ Անհաղթի ուսմունքն իմաստասիրության մասին: **Թեմա 4.** Սովետներ: Պրոտագորաս: **Թեմա 5.** Լեզու և խոսք: Խոսքի ընդհանուր բնութագիրը: Խոսքային գործունեության տեսակները: **Թեմա 6.** Խոսքի հիմնական ձևերը՝ բանավոր և գրավոր: Խոսքի տրամաբանական և հոգեբանական հիմունքները: **Թեմա 7.** Խոսքի արժանիքները: Խոսքի հակիրճությունը սեղմությունը/: **Թեմա 8.** Խոսքի գաղափարական հագեցվածությունը, նորությունն ու արժեքավորությունը: Գյուտ: **Թեմա 9.** Խոսքի անտրամաբանականությունը՝ ալոգիզմ, կատախրեզ, երկսայրաբանություն: **Թեմա 10.** Միապլան և երկպլան խոսք: **Թեմա 11.** Լեզվի գործառական ոճերը: **Թեմա 12.** Խրատանի, իմաստախոսություններ, առած-ասացվածքներ, թևավոր խոսքեր, ասույթներ:

22/Մ5 - Խոսքի զարգացման ուղիները տարրական դպրոցում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել սովորողների՝ լեզվի՝ որպես հաղորդակցման կարևոր միջոցի նկատմամբ գիտակցված վերաբերմունքը, զարգացնել նրանց գրավոր ու բանավոր խոսքը, ցույց տալ խոսքի և մտածողության զարգացման, հաղորդակցման և ինքնարտահայտման համար անհրաժեշտ ձևերն ու մեթոդները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

1. Սովորողների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման ձևերն ու մեթոդները
2. Բառապաշարի և քերականական գիտելիքների զարգացման ձևերն ու մեթոդները
3. Գրավոր և բանավոր հաղորդակցման կարողությունների և հմտությունների զարգացման ուղիները

Կկարողանա՝

1. Գործնականում ցույց տալ սովորողների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման ձևերն ու մեթոդները
2. Բառապաշարի և քերականական գիտելիքների զարգացման ձևերն ու մեթոդները
3. Գրավոր և բանավոր հաղորդակցման կարողությունների և հմտությունների զարգացման ուղիները

Կտիրապետի՝ սովորողների բանավոր և գրավոր խոսքը, նրանց թիմային արդյունավետ հաղորդակցման կարողությունները զարգացնելու, ստացած գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններին:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Բանավոր խոսքի ընկալման զարգացում: Խոսքի հնչյունները տարբերելու, նախադասություններ կառուցելու և ճիշտ արտասանական հնչերանգ ձևավորելու կարողությունների զարգացում: Բանավոր խոսքի ընկալմանն ուղղված առաջադրանքներ (օրինակ՝ հանելուկներ գուշակել, բանաստեղծություններ լսել և կրկնել): **Թեմա 2.** Բառապաշար և քերականություն: Սովորողների ակտիվ բառապաշարի զարգացում. **Թեմա 3.** Գրավոր խոսքի զարգացում: Գրելու կարողությունների զարգացում: Թելադրություններ, ստեղծագործական շարադրություններ, նկարների վրա հիմնված պատմություններ, համառոտ տեքստեր: **Թեմա 4.** Բանավոր խոսք և երկխոսություն: Երկխոսությունների կազմում և անցկացում: Թեմաների քննարկում, լսելու և խոսելու հմտությունների զարգացում: Ստեղծագործական կարողությունների զարգացում: Խոսքի ձևավորում հաղորդակցման տարբեր իրավիճակներում: Քննարկումներ, հարցերի պատասխաններ, խնդրանքի, շնորհակալության ձևակերպում: Պատմվածքների, բանաստեղծությունների, հեքիաթների, հեքիաթային նամակագրության կազմում: Դերային խաղեր, խաղեր ուշադրության և տրամաբանության զարգացման համար:

23/Մ16 - Մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակը ուսումնական գործընթացում ժամանակակից նորարարական մանկավարժական տեխնոլոգիաների կիրառման մասնագիտական կարողությունների զարգացումն է:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաների վերաբերյալ գիտելիքների համակարգի ձևավորման մասին:

Կկարողանա՝

1. կրթական գործընթացում ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման իրագործելիությունը գիտակցաբար ընտրել և կանխատեսել բարելավման ուղիները.
2. կազմակերպել արդի պահանջներին և սեփական կրթական փիլիսոփայական համոզմունքներին համապատասխան մանկավարժական գործընթաց,
3. ապահովել պայմաններ, միջոցներ՝ ուսուցման գործընթացում սովորողների արդյունավետ զարգացման համար

Կտիրապետի ուսուցմանը, դաստիարակությանը, զարգացմանն ու սոցիալականացմանն ուղղված արդի մոտեցումների, մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառմամբ դասերի պլանավորման, իրականացման, գործընթացի կառավարման ձևերին:

Բովանդակություն.

Մոդուլ 1. Թեմա 1. Նորարարություններ կրթության մեջ: Մանկավարժական նորարարության հայեցակարգը, տեսակները: **Թեմա 2.** մԴասավանդման նորարարական մեթոդներ: **Մոդուլ 2.** Ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները ուսումնական գործընթացում: **Թեմա 1.** Մոդուլային վերապատրաստման տեխնոլոգիա: **Թեմա 2.** բոնման և հետազոտության տեխնոլոգիաներ. Խնդրի վրա հիմնված ուսուցում: **Թեմա 3.** Դեպքի /case study/ ուսումնասիրության տեխնոլոգիա, Նախագծային տեխնոլոգիա: **Թեմա 4.** Բանավեճը ուսումնական գործընթացում, «Քննադատական մտածողության զարգացման» տեխնոլոգիա: **Թեմա 5.** Խաղային գործունեության թրենինգ տեխնոլոգիա: **Թեմա 6.** Տեխնոլոգիա «մանկավարժական արհեստանոց»: Առցանց ուսուցման SMART տեխնոլոգիաներ

23/Մ1 - Անձի հոգեբանություն - (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը

1. Ուսանողներն իմանան անձի կառուցվածքը, էությունը, հոգեկանի շերտերը մեկնող հոգեբանական տեսությունները:
2. Իմանան անձնային առանձնահատկությունների, անհատական տարբերությունների բացահայտման մեթոդները:
3. Բացահայտեն սեփական անձնային առանձնահատկությունների էությունը, դսևորման ձևերը:
4. Կարողանան զանազանել տարբեր իրավիճակներում մարդու կատարած վարքի հոգեբանական պատճառները:
5. Կարողանան ստացված գիտելիքները կիրառել իրենց մասնագիտական գործունեության ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները՝

Կիմանա՝ անձի էությունը մեկնող մի շարք հոգեբանական տեսությունների հայեցակարգերի բովանդակությունը:

Կկարողանա՝ բացահայտել իր էությունը, իր դրդապատճառային համակարգի, վարքային ոլորտի, անհատական տարբերությունների առանձնահատկությունները:

Կտիրապետի՝ ինքնակարգավորման, շրջակա աշխարհին բացահայտելու, աջակցելու, մոտիվանալու և մոտիվացվելու մեթոդներին, որոնք կնպաստեն և՛ անձային զարգացմանը, և՛ մասնագիտական աճին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները, պատմական զարգացումը, **Թեմա 2.** Հոգեվերլուծություն (Զ. Ֆրոյդ), **Թեմա 3.** Վերլուծական հոգեբանություն (Գ. Յունգ), **Թեմա 4.** Անհատական հոգեբանություն (Ա. Ադլեր), **Թեմա 5.** Հոգեսոցիալական զարգացման հոգեբանություն (Է. Էրիքսոն), **Թեմա 6.** Սոցիոմշակութային տեսություն (Կ. Հորնի), **Թեմա 7.** Հումանիստական հոգեբանություն տեսությունը (Է. Ֆրոմ), **Թեմա 8.** Ուսուցողաբիհեվիորիստական ուղղություն (Ութսոն, Սկիններ, Բանդուրա), **Թեմա 9.** Հումասնիտական ուղղությունը (Մասլոու, Ռոջերս), **Թեմա 10.** Մոտիվացիոն տեսություններ (Ա. Մասլոու, Ալդերֆեր, Մակ-Կլեյանդ), **Թեմա 11.** Կյանքի սցենարները (Է. Բեռն), **Թեմա 12.** Անձնային առանձնահատկություն: Անհատական տարբերություններ: **Թեմա 13.** Խառնվածք, բնավորություն:

3. Հետազոտական կրթամաս

Գիտահետազոտական աշխատանք – (15 կրեդիտ)

2-րդ, 3-րդ, 4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը.

Գիտահետազոտական աշխատանքի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ինքնակրթության և ինքնազարգացման, մասնագիտական որակների բարձրացման և որոնողական-հետազոտական ինքնուրույն գործունեությունը կազմակերպելու սկզբունքներին, ուսանողների մոտ ձևավորել մասնագիտական գրականություն ուսումնասիրելու, ուսանողներին հասցեագրվող նյութերն առանձնացնելու, դրանք ուսանողների ինքնուրույն գործունեությանը ծառայեցնելու կարողություն:

Գիտահետազոտական աշխատանքի իրականացման արդյունքում ուսանողը.

Կիմանա՝ դասախոսությանը (սեմինարին, գործնական աշխատանքին) նախապատրաստվելու սկզբունքները, ձևերը և եղանակները, հենց լսարանում տվյալ թեմայից գիտելիք ստանալու և հաղորդելու սկզբունքներն ու մեթոդները, ուսանողների մասնագիտական կարողությունները և հմտությունները ձևավորելու և զարգացնելու մեթոդները, ուսանողների հետ գիտական-մեթոդական, մասնագիտական առումներով համագործակցելու և շփվելու սկզբունքները, ուսանողների որոնողական-հետազոտական ինքնուրույն գործունեությունը ղեկավարելու սկզբունքները,

Կկարողանա՝ անհրաժեշտ նյութեր (էլեկտրոնային և տպագիր) հավաքել և նախապատրաստվել դասախոսությանը, սեմինարին կամ գործնական աշխատանքին, ապահովել մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացումը, լսարանում աշխատեցնել ուսանողներին՝ կիրառելով ուսուցման ակտիվ մեթոդներ, խթանել ուսանողների որոնողական-հետազոտական գործունեություն ծավալելու կարողությունը, համագործակցել ուսանողների հետ մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացում,

Կստիրապետի՝ տվյալ դասընթացի ուսումնասիրության կազմակերպման սկզբունքներին, մասնագիտական գրականություն ուսումնասիրելու, ուսանողներին հասցեագրվող նյութեր առանձնացնելու, դրանք ուսանողների ինքնուրույն գործունեությանը ծառայեցնելու կարողությանը, ուսանողների հետազոտական գործունեությունը խթանելու և ղեկավարելու սկզբունքներին, ինքնակրթության և ինքնազարգացման, մասնագիտական գիտելիքների հարստացման սկզբունքներին, համացանցից, ուսուցման նորագույն միջոցներից օգտվելու և ուսանողներին այդ ուղղությամբ համապատասխան ցուցումներ տալու ձևերին և եղանակներին:

Գիտամանկավարժական պրակտիկա - (6 կրեդիտ)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Պրակտիկայի նպատակը.

Գիտամանկավարժական պրակտիկայի նպատակն է ուսանողների մեջ ձևավորել բարձրագույն մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում ուսուցման

գործընթացի նախագծման, պլանավորման, իրականացման, արժևորման և գիտամեթոդական հետազոտություններ իրականացման հմտություններ:

Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ բարձրագույն մասնագիտական ուսումնական հաստատության փաստաթղթերի բովանդակությունը և կառուցվածքը, ուսուցման մեթոդների և արդի տեխնոլոգիաների կիրառման պայմանները և ձևերը, դասընթացի ծրագրի բովանդակությունը, ուսումնական պարապմունքների տիպերը, կառուցվածքը, առանձնահատկությունները, դասընթացի նախապատրաստման և անցկացման մեթոդիկան, դասախոսի ուսումնական աշխատանքի պլանավորման սկզբունքները, ուսանողական ինքնավարության զարգացման մակարդակները և դրանց ձևավորման ուղղությամբ դասախոսի գործունեությունը, ուսանողների հետ շփման ոճերը:

Կտիրապետի՝ իր մանկավարժական և գիտամանկավարժական գործունեությունը ծրագրելու, վերլուծելու, դասախոսի ուսումնական գործունեությունը դիտելու և վերլուծելու, ուսումնական պարապմունքի ընթացքն արձանագրելու, դրանք ըստ առանձին բաղադրամասերի վերլուծելու, ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման մեթոդների, միջոցների և ձևերի կիրառման, մեթոդական և գիտամեթոդական ուսումնասիրություններ իրականացնելու, սեփական մանկավարժական գործունեությունը վերլուծելու և գնահատելու հմտություններին, պատշաճ կերպով շփվել ուսանողների հետ և հետևել նրանց գործունեությանը, իրականացնել ախտորոշման (դիագնոստիկ) և մշտադիտարկման (մոնիթորինգային) աշխատանքներ, վերլուծել ուսումնական պլանը, առարկայական ծրագիրը, դասագիրքը, ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունքները կանխատեսելու մեթոդներին, եղանակներին, կատարել դասալսումներ, կազմակերպել դրանց քննարկումներ, ինքնուրույն նախագծել, նախապատրաստել, կազմակերպել, անցկացնել դասեր, արտալսարանային պարապմունքներ, դաստիարակչական միջոցառումներ, գնահատել կատարված աշխատանքները, աշխատել՝ համագործակցելով գործընկերների հետ, իրականացնել ուսումնական գործընթացի մշտադիտարկում, կանխատեսել ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունքները:

Գիտահետազոտական պրակտիկա- 6 կրեդիտ

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Գիտահետազոտական պրակտիկայի նպատակն է մագիստրանտների մասնագիտական գիտելիքների ընդլայնումն ու խորացումը, համակարգումը և ամրագրումը, նրանց մոտ ինքնուրույն գիտական աշխատանք, հետազոտություններ և փորձարկումներ կատարելու կարողությունների ձևավորումը:

Պրակտիկայի արդյունքում ուսանող տիրապետում է.

- գիտական հետազոտություններն ինքնուրույն պլանավորելու և իրականացնելու կարողությունների,
- գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդաբանության հիմնական դրույթների և դրանք մագիստրոսական թեզի պատրաստման աշխատանքներում կիրառելու կարողությունների,

- մասնագիտական գրականության ուսումնասիրության ու աղբյուրագիտական աշխատանքներ իրականացնելու և այդ ոլորտում տեղեկատվության ու հաղորդակցության միջոցներն ու տեխնոլոգիաները կիրառելու կարողությունների,
- գիտական հետազոտությունների մեթոդներն ընտրելու, դրանք հետազոտության նպատակներին և խնդիրներին համապատասխանեցնելու և կիրառելու կարողությունների,
- գիտական տեղեկույթ հավաքելու, վերլուծելու, համակարգելու և մշակելու ժամանակակից մեթոդների օգտագործման կարողությունների,
- հետազոտությունների ընթացքում ծագած խնդիրները լուծելու կարողությունների,
- հետազոտությունների արդյունքները մշակելու կարողությունների,
- հետազոտության թեմային վերաբերող նյութերը հաշվետվությունների, տպագրությունների, զեկուցումների ձևով շարադրելու կարողությունների,
- իրականացրած հետազոտությունը ներկայացնելու և իր առաջադրած դրույթները պաշտպանելու կարողության:

Գիտական սեմինար– 9 կրեդիտ

1-ին, 2-րդ, 3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Գիտական սեմինարի նպատակն է ուսանողների մոտ գիտական աշխատանք կատարելու հմտությունների, տարբեր հայեցակարգային դիրքորոշումներն ուսումնասիրելու և ճիշտ եզրահանգումներ կատարելու կարողությունների ձևավորման, ինքնուրույն հետազոտական գործունեություն իրականացնելու սկզբունքների ու մեթոդների յուրացման ուղղություններով:

Գիտական սեմինարի ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ գիտական աշխատանք կատարելու սկզբունքները:

Կկարողանա՝ ներկայացնել գիտական հաղորդումներ, զեկուցումներ, վարել գիտական բանավեճեր:

Կտիրապետի՝ հետազոտական գործունեություն իրականացնելու հիմունքներին, գրախոսություններ պատրաստելու ունակություններին:

Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն – 12 կրեդիտ

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Մագիստրոսական թեզի պատրաստման նպատակն է մասնագիտական գիտելիքների խորացումը, համակարգումը, ուսանողների մոտ ինքնուրույն գիտական աշխատանք, հետազոտություններ կատարելու կարողությունների ձևավորումը:

Մագիստրոսական թեզի ուղղությամբ աշխատանքներ ծավալելու գործընթացի արդյունքում ուսանողը.

Կիմանա՝ տվյալ թեմայի շուրջ մասնագիտական գրականություն հավաքագրելու ուղիները, հավաքած նյութերը խմբավորելու, դասդասելու և համակարգելու սկզբունքները, թեզի թեմային առնչվող նյութերի մշակման սկզբունքները, աշխատանքի պլան կազմելու և իր դիրքորոշումները, գաղափարները, առաջարկությունները շարադրելու սկզբունքները, շարադրանքի մեջ տարբեր հեղինակներից մեջբերումներ անելու, եզրահանգումներ կատարելու սկզբունքները:

Կկարողանա՝ օգտվել համացանցից և տպագիր նյութերից, հավաքել իր թեմային վերաբերող նյութեր, մշակել իրեն անհրաժեշտ աղբյուրները, նշումներ կատարել սկզբնաղբյուրների մասին, իր մտքերը շարադրել հստակ և գրագետ հայերենով, գիտական ոճին բնորոշ սկզբունքներով, կատարել համապատասխան դիտարկումներ և ուսումնասիրություններ:

Կտիրապետի՝ ինքնուրույն գիտական աշխատանք, հետազոտություններ կատարելու սկզբունքներին:

«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտական կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների քարտեզագրումը՝ ըստ դասընթացների վերջնարդյունքների

h/ h	Դասընթացներ/կրթական մոդուլներ	Կոմպետենցիաներ																
		Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն						Գործնական մասնագիտական կոմպետենցիաներ					Ընդհանրական կոմպետենցիաներ					
		Ա 1	Ա 2	Ա 3	Ա 4	Ա 5	Ա 6	Բ 1	Բ 2	Բ 3	Բ 4	Բ 5	Գ 1	Գ 2	Գ 3	Գ 4	Գ 5	Գ 6
1.	Օտար լեզու մասնագիտական հաղորդակցման ոլորտում (անգլերեն)																	V
2.	Գիտահետազոտական աշխատանքի մեթոդաբանություն												V		V			
3.	Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում														V		V	
4.	Ներառական կրթության մանկավարժություն և հոգեբանություն		V				V											
5.	Կրթության համակարգի կառավարում								V	V								
6.	Մանկավարժական արժեքանություն	V																
7.	Մանկավարժական հաղորդակցություն					V												V
8.	Հայ լեզվաբանության պատմություն	V	V															
9.	Մաթեմատիկայի ուսուցման ավանդական և ժամանակակից մեթոդները			V	V													
10.	Տարրական և միջին (5-6-րդ դասարաններ) դպրոցներում մաթեմատիկայի բովանդակային ուղղությունների ուսուցման գիտամեթոդական հիմունքները							V										
11.	Հայոց լեզվի տեսություն	V	V															
12.	Կրտսեր դպրոցականների ալգորիթմական և տրամաբանական մտածողության զարգացումը մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացում										V	V		V				

13.	Տարրական և միջին (5-6-րդ դասարաններ) դպրոցներում մայրենի լեզվի ուսուցման գիտամեթոդական հիմունքները							V										
14.	Մայրենի լեզվի ուսուցման հաջորդականության ապահովման գիտամեթոդական հիմունքները (նախադպրոցական կրթություն-տարրական դպրոց-միջին դպրոցի 5-6-րդ դասարաններ)							V										
15.	Շեղվող վարքի հոգեբանություն						V											
16.	Համեմատական մանկավարժություն									V	V							
17.	Մանկավարժական հետազոտության մեթոդաբանություն	V	V													V		
18.	Ճարտասանական արվեստի հիմնահարցեր	V	V															
19.	Խոսքի զարգացման ուղիները տարրական դպրոցում	V	V															
20.	Մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաներ			V		V												
21.	Անձի հոգեբանություն						V											
2 4	Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	V	V	V	V					V	V		V	V	V			

